

Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023

Voorwoord

In de gemeente Nunspeet vinden we het belangrijk dat al onze inwoners mee kunnen doen, zich kunnen ontwikkelen en ondersteuning krijgen als dat nodig is. Zo hebben we dat verwoord in onze visie Sociaal Domein. Bestaanszekerheid is een belangrijke basis voor het kunnen meedoen in onze samenleving en voor persoonlijke ontwikkeling.

Het woord zegt het al: de zekerheid om te kunnen bestaan. We hebben in dit uitvoeringsplan bewust gekozen voor een brede definitie. “Bestaanszekerheid is het kunnen nadenken over de dag van morgen, en niet alleen maar bezig hoeven zijn met wat je vandaag moet doen om te overleven.”

Het gaat niet alleen over genoeg hebben om vandaag door te kunnen komen en te overleven, maar vooral over perspectief hebben voor de toekomst en deel te zijn van de samenleving.

Verschillende gesprekken met inwoners en onderzoeken hebben ons geleerd dat de stress die komt kijken bij het leven zonder bestaanszekerheid belemmerend werkt voor het kunnen meedoen aan de samenleving en een gezonde ontwikkeling in de weg staat.

Daar willen we wat aan doen. We willen naast onze inwoners staan, luisteren naar wat ze nodig hebben en daarop aansluiten in de ondersteuning die we bieden. Dit uitvoeringsplan gaat daarom niet alleen óver de inwoner, maar is met behulp van de inwoner tot stand gekomen, omdat het is bedoeld vóór de inwoner.

We willen onze inwoners ook blijven stimuleren om naar elkaar om te zien. Bestaanszekerheid is niet alleen een opgave voor de overheid, maar een opgave voor onze hele samenleving. In de gemeente Nunspeet zien we dat mooi terug in de buurtkasten van Stichting Verborgten Armoede. Buurtbewoners die wat kunnen missen zetten producten in de buurtkast en mensen die ze nodig hebben halen producten uit de kast. Zo willen we in Nunspeet samenleven.

Delen van onze overvloed, de mooie momenten vieren met elkaar en klaarstaan voor elkaar op momenten dat dat nodig is.

Als lokale overheid willen we dienstbaar zijn aan onze inwoners. In dit uitvoeringsplan laten we zien hoe we dat op het gebied van bestaanszekerheid en schulden zullen gaan doen. We hebben ook veel vertrouwen in de kracht van onze lokale samenleving. De basis voor bestaanszekerheid ligt in sociale cohesie. Verbonden zijn met anderen, ergens bij horen. Scholen, kerken, de moskee, verenigingen, ons welzijnswerk, buurten en andere verbindingen in de samenleving voorkomen dat mensen alleen komen te staan.

Ik wil afsluiten met de oproep om naar elkaar om te blijven zien en een beroep te doen op je netwerk en ons als lokale overheid als je ondersteuning nodig hebt.

Jennifer Elskamp
Wethouder Sociaal Domein

Inhoudsopgave

Bestaanszekerheid in de gemeente Nunspeet	4
Inleiding	4
Doelstellingen	5
Proces en planning	5
Kerncijfers	6
Evaluaties aanpak bestaanszekerheid en schulden	7
Verantwoording input uitvoeringsplan	15
Pijlers, bouwstenen en actielijnen van het uitvoeringsplan	20
Vervolg uitvoeringsplan	22
Preventie	21
Proactieve gemeente	23
Gedragsaanpak	25
Omzien naar elkaar	27
Gerichte aanpak kinderarmoede	28
Signaleren van kinderarmoede	28
Ondersteunen (meedoen) van kinderen	29
Stimuleren van ontwikkelkansen van kinderen	32
Betaalbare zorg	34
Toegankelijke zorg	34
Gebruik van bestaande voorzieningen	38
Laagdrempelig en begrijpelijk	38
Betrekken maatschappelijk veld	41
Perspectief	45
Perspectief bij schulden	45
Meedoen in de maatschappij	47
Ondersteuning inkomen en werk	49
Evaluatie uitvoeringsplan	51
Indicatoren	51
Planning en betrekken gemeenteraad	51
Financieel kader	52
Autonome kostengroei bestaanszekerheid	52
Nieuw beleid uitvoeringsplan 2024	53
Dekking	54

Bestaanszekerheid in de gemeente Nunspeet

Inleiding

Iedere inwoner van de gemeente Nunspeet moet zich volwaardig onderdeel kunnen voelen van de samenleving. Dit sluit aan bij de visie die we hebben op het sociaal domein: iedereen moet kunnen meedoen, heeft kansen om zich te ontwikkelen en als het even niet lukt is er ondersteuning beschikbaar. Dit geldt ook voor huishoudens die weinig te besteden hebben. Helaas is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. De gemeente Nunspeet wil ook deze huishoudens ondersteunen en heeft hiervoor beleid ontwikkeld op het gebied van bestaanszekerheid en schulden. Met de Startnotitie Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023, die aansluit op het integrale beleidsplan sociaal domein, zijn door de raad kaders (pijlers) gesteld waarop het gemeentelijke beleid zich de komende jaren zal focussen. Deze pijlers zijn verder uitgewerkt en geconcretiseerd in dit uitvoeringsplan, waarin de losse aanpak voor de onderdelen bestaanszekerheid en schulden is losgelaten, en is gekozen voor één integraal uitvoeringsplan bestaanszekerheid én schulden. Hierbij hebben we de visie dat een brede aanpak niet alleen vanuit de gemeentelijke overheid moet komen, maar ook van de lokale samenleving en inwoners onderling. We zien om naar elkaar, hulp is lokaal en dichtbij. De gemeente is proactief en faciliteert inwoners en organisaties, waarbij de overheid een dekkend vangnet heeft met passende voorzieningen voor huishoudens die dat nodig hebben.

Er bestaat geen eenduidige definitie van bestaanszekerheid. Voor de Nunspeetse aanpak is bestaanszekerheid in de startnotitie als volgt gedefinieerd¹, waarbij verder wordt gekeken dan uitsluitend inkomenszekerheid:

“Bestaanszekerheid is het kunnen nadenken over de dag van morgen, en niet alleen maar bezig hoeven zijn met wat je vandaag moet doen om te overleven”

Doelstellingen

Het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden moet leiden tot een vergroting van de bestaanszekerheid van huishoudens in de gemeente Nunspeet. We sluiten hierbij aan bij de geformuleerde doelstellingen per levensfase in het integrale beleidsplan sociaal domein:

1. Kinderen groeien veilig en gezond op;
2. Kinderen en jongeren ontwikkelen zichzelf tot wie ze zijn;
3. Jongeren zijn goed voorbereid op de vervolgfase na de middelbare school;
4. Inwoners kunnen hun talenten en vaardigheden breed ontwikkelen;
5. Inwoners zijn betrokken en voelen zich verantwoordelijk voor het welbevinden van zichzelf en van (de mensen in) hun directe omgeving;
6. Inwoners zijn veerkrachtig, hebben regie op (keuzes in) het leven en zijn zo mogelijk financieel zelfredzaam;
7. Inwoners die het niet (meer) zelf redden krijgen zo vroeg mogelijk passende (en ontwikkelingsgerichte) ondersteuning;
8. Ouderen zijn (financieel) goed voorbereid op het ouder worden.

We kiezen voor brede doelstellingen, omdat het thema bestaanszekerheid en schulden ook aan veel verschillende leefgebieden raakt.

Proces en planning

Het proces van totstandkoming van dit uitvoeringsplan is beschreven in de startnotitie. We benoemen hier nogmaals de hoofdlijnen waarmee we tot een integrale aanpak willen komen:

1. input van inwoners die te maken hebben met armoede en schulden (interviews, client-ervaringsonderzoeken en de Adviesraad Sociaal Domein);
2. input van maatschappelijke partners en beleidsadviseurs door middel van o.a. inspiratiesessies;
3. input uit rapporten en literatuuronderzoeken.

Tabel 1: Procesplanning Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden 2023

Planning	Actie
8 juni 2023	Bespreking Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden in commissie Maatschappij en Middelen
29 juni 2023	Vaststelling Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden in Algemene Raadsvergadering
26 oktober 2023	Vaststelling Programmabegroting 2024-2027 (c.q. vaststelling beschikbare middelen Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden)
Juli 2023 - december 2024	Implementatie Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden
Eerste kwartaal 2025	Voortgangsnota Bestaanszekerheid en Schulden naar de gemeenteraad
2025 en 2026	Verdere monitoring (en evt. implementatie) Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden
Tweede kwartaal 2027	Evaluatie en herijking uitvoering bestaanszekerheid en schulden

Kerncijfers

De kerncijfers zijn uiteengezet in de startnotitie. Voor de volledigheid worden hier de belangrijkste cijfers nog eens benoemd:

- Naar schatting zijn er in de gemeente Nunspeet ongeveer 760 huishoudens² met een inkomen onder de lage-inkomensgrens³.
- Het gebruik van verschillende gemeentelijke regelingen in 2018 en 2022 was als volgt:

Tabel 2: Gebruik gemeentelijke regelingen 2018 en 2022

Regeling	2018	2022
Bijdrage sport en cultuur	371 personen	440 personen
Bijdrage gemeentelijke belastingen	405 huishoudens	411 huishoudens
Collectieve zorgverzekering ⁴	362 personen	302 personen
Individuele inkomenstoeslag	142 huishoudens	221 huishoudens

- Een relatief hoog percentage van huishoudens met een laag inkomen (44% in de gemeente Nunspeet tegenover 37% landelijk) heeft een pensioen als voornaamste inkomstenbron.
- Van de huishoudens tot 120% van het sociaal minimum is 67% een alleenstaande zonder kinderen.
- Van de huishoudens tot 120% van het sociaal minimum zijn er 84% zonder kinderen, 6% met één kind, 5% met twee kinderen en 5% met 3 of meer kinderen. Dit wijkt niet significant af van de landelijke cijfers.
- Van de huishoudens tot 120% van het sociaal minimum zijn er 84% met een Nederlandse achtergrond (61% landelijk), 10% met een Niet-westerse migratieachtergrond (27% landelijk) en 6% met een Westerse migratieachtergrond (12% landelijk). Hierin wijkt de gemeente Nunspeet significant af van de landelijke cijfers.

² Gebaseerd op het Rapport Armoede en Sociale Uitsluiting 2021 (CBS).

³ Hierbij hanteren we het criterium van het CBS. Zij hanteren een vast koopkrachtbedrag dat jaarlijks wordt geïndexeerd. In 2021 lag de grens voor een alleenstaande op € 1.130,-- netto per maand. Voor een paar zonder kinderen was dat € 1.590,--, en met twee minderjarige kinderen € 2.170,--.

⁴ Dit is het aantal premiebetalende personen. Minderjarige personen worden gratis meeverzekerd. In 2019 was het totaal aantal verzekerde personen 452 en in 2022 was dit totaal aantal 461. Het aandeel volwassenen in de collectieve zorgverzekering is dus afgenomen, het aantal kinderen dat is meeverzekerd is toegenomen. Het Zilveren Kruis beschikte hier niet over de cijfers van 2018, zodoende is het aantal verzekerden van 2019 gebruikt.

Evaluaties aanpak bestaanszekerheid en schulden

In onderstaande tabel zijn de door de raad vastgestelde kritische prestatie indicatoren (KPI's) over de afgelopen jaren weergegeven (met uitzondering van de 6e indicator in de tabel, deze is in dit document bijgevoegd op verzoek van de raad).

KPI's bestaanszekerheid en schuldhulpverlening	2018	2019	2020	2021	2022
1 Aantal meldingen schuldhulpverlening	27	28	28	25	14
2 Aantal inwoners met een schuldregeling	23	35	42	49	47
3 Aantal inwoners met een bijstandsuitkering	320	321	427	362	335
4 Aantal inwoners met een bijstandsuitkering, langer dan 3 jaar	127	143	144	195	186
5 Aantal inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum dat gebruik maakt van één of meerdere minimaregelingen	705*	696*	598**	590**	618**
6 Aantal unieke gebruikers minimaregelingen (bijdrage sport en cultuur, bijdrage gemeentelijke belastingen en collectieve zorgverzekering, individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand***	624	666	694	709	723

- * de jaren 2018 en 2019 betroffen dit cijfers waarin ook nog het aantal bijstandsontvangers zijn meegenomen zonder partner.
- ** in deze cijfers zijn geen bijstandontvangers meegenomen (deze cijfers zijn hiermee dus lager dan voorheen en geen partners.
- *** in deze cijfers zijn ook partners meegenomen, dit zijn dus de meest zuivere cijfers als het gaat om het aantal unieke gebruikers van de regelingen (waar bij rij 5 een bijdrage (voor sport of cultuur/belastingen) voor één persoon wordt gerekend (betreft één toekenning), kan dit in een meerpersoonshuishouden zijn die als twee unieke gebruikers moet worden geregistreerd, zoals in rij 6 is gedaan).

Toelichting op indicatoren

We merken op dat de KPI's voor een groot deel meegolven met conjunctuurbewegingen (bv. de gevolgen van de coronacrisis) en dus niet per se het gevolg zijn van lokaal beleid.

Het aantal meldingen schuldhulpverlening is over de afgelopen jaren stabiel geweest, met uitzondering van 2022, daar zien we een scherpe daling. Dit kan mogelijk te maken hebben met de invoering van vroegsignalering in 2021 (gedurende 2021 zijn steeds meer signaalpartners aangesloten, waardoor het effect in 2022 pas voor het eerst zichtbaar zou zijn). Dit is echter niet met zekerheid vast te stellen.

Het aantal inwoners met een schuldregeling neemt gestaag toe. Een schuldentraject duurt doorgaans 3 jaar (al wordt dit op korte termijn landelijk aangepast naar 1,5 jaar). We vermoeden dat er, door de inzet van de integrale intake, minder uitval uit de trajecten is, en dat er daardoor een toename is van het aantal schuldregelingen (met name van 2018 tot en met 2020). Na 2020 wordt de toename minder en lijkt de toename te stagneren. Dit kan nog deels het gevolg zijn van de verschillende coronamaatregelen, het aantal faillissementen is bijvoorbeeld de afgelopen jaren namelijk zeer laag.

Bij het aantal inwoners met een bijstandsuitkering zien we een duidelijk corona-effect met een piek in 2020, maar ook weer een relatief snelle daling. In 2021 zien we een toename van het aantal inwoners dat langer dan drie jaar een bijstandsuitkering ontvangt. We merken dat de doelgroep in de Participatiewet verandert. Inwoners die kunnen werken, zijn vaak ook aan het werk. De problematiek binnen het resterende bijstandsbestand wordt

complexer (als gevolg van de decentralisaties binnen het sociaal domein in 2015), door toename van de doelgroep die voorheen in aanmerking kwam voor Wajong, maar nu onder de doelgroep van gemeenten vallen. We zien ook meer leefgebied-overstijgende en zorgproblematiek. We verwachten dat deze groep de komende jaren zal blijven toenemen.

Het aantal unieke gebruikers neemt over de jaren heen gestaag toe. Het gaat hier dan om het aantal unieke gebruikers dat gebruik maakt van:

- de bijdrage sport en cultuur;
- de bijdrage gemeentelijke belastingen;
- de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis);
- bijzondere bijstand; en
- de individuele inkomenstoeslag.

Evaluatie Beleidsplan Schuldhulpverlening 2019 - 2022

De raad heeft met het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2019 - 2022 een aanpak ontwikkeld met de speerpunten preventie en vroegsignalering, samenwerking en verbinding, maatwerk en vangnet, nazorg en communicatie en informatie⁵, met als doel om:

- problematische schulden waar mogelijk te voorkomen;
- schulden tijdig te signaleren;
- financiële problemen beheersbaarder te maken door hulp bij afstemming uitgaven en inkomsten;
- gebruik van regelingen te stimuleren;
- financiële problematiek integraal aan te pakken (zowel financieel als psychosociale hulp);
- problematische schulden duurzaam op te lossen; en
- ondersteuning bij financiële problemen te kunnen bieden in de vorm van maatwerk.

Om deze doelen te bereiken is er een actieplan opgesteld binnen het Beleidsplan schuldhulpverlening 2019 - 2022. We benoemen hier de belangrijkste geplande acties en benoemen hoe deze in de praktijk zijn uitgevoerd in de afgelopen jaren:

Preventie en vroegsignalering:

Voorkomen huisuitzettingen: sinds de vroegsignalering per 2021 bestaat er een wettelijke verplichting voor woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven om betalingsachterstanden door te geven aan de gemeente. Deze verplichting ondervangt de wens voor een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst rondom voorkoming van huurachterstanden in de regio. Signalen worden binnen de vroegsignalering tijdig doorgegeven. Bij een huurachterstand (of achterstanden bij meerdere schuldeisers) volgt altijd een gezamenlijk huisbezoek van de consulent schuldhulpverlening en de maatschappelijk medewerker van Stimenz. Bij kleinere achterstanden (bv. alleen een kleine achterstand bij een zorgverzekeraar) wordt telefonisch contact opgenomen. In 2022 zijn in totaal 610 meldingen ontvangen via het signaleringsportaal (ongeveer 50 per maand). Deze signalen betreffen zowel kleine (niet terugkerende schulden) van inwoners die bijvoorbeeld vergeten zijn een bepaalde betaling te

doen, als terugkerende schulden (313 van de 610 signalen) zoals huurachterstanden die niet in één maand zijn opgelost en dus vaker als signaal terugkeren. Van de signalen komen 58% van zorgverzekeraars, 19% van energieleveranciers, 15% van waterleveranciers en 9% van woningcorporaties.

Sinds 1 januari 2019 heeft er één uithuiszetting plaatsgevonden. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat er met de corona- en energiecrisis extra landelijke maatregelen zijn getroffen waardoor huurders beter beschermd zijn.

Versterken (digit)taalvaardigheid: de bibliotheek heeft een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) ontwikkeld, waar inwoners terecht kunnen als zij zaken willen regelen met de overheid. Denk hierbij aan het aanvragen van een DigiD of het verlengen van een rijbewijs. Vanuit de bibliotheek worden verschillende cursussen gefaciliteerd rondom het versterken van digitale vaardigheden. Daarnaast zijn er bij het taalhuis van de bibliotheek mogelijkheden om aan te sluiten bij groepen die zich richten op het verstrekken van de Nederlandse taalvaardigheid.

Benutten aanbod welzijnswerk: in september 2021 is het Financieel Trefpunt in de Veluvine Nunspeet geopend. Hier werken verschillende partijen samen (Stimenz, Stichting Welzijn Nunspeet, Het Venster, MEE Veluwe, Humanitas en de Bibliotheek) in de aanpak voor financiële ondersteuning aan inwoners van de gemeente Nunspeet. In de periode van 1 september 2021 tot en met 13 oktober 2022 heeft het Financieel Trefpunt 141 bezoekers geholpen (waarvan 103 unieke bezoekers).

Benutten netwerk kerken: er is op verschillende momenten aangesloten bij het periodieke overleg van het diaconaal platform. Tijdens deze overleggen zijn o.a. ondersteuningsmogelijkheden rondom schuldhelpverlening en minimaregelingen besproken. We zien voorzichtig meer doorverwijzingen via de diaconie naar gemeentelijke hulpverlening. Daarnaast is het diaconaal platform één van de samenwerkende partijen in de Stichting Hulpfonds Nunspeet en zien we ook op deze manier de samenwerking met andere lokale partijen toenemen.

Sociaaljuridische dienstverlening: sociaal raadslieden (van Stimenz en MEE Veluwe) kunnen inwoners ondersteunen bij het in kaart brengen van de financiële situatie als de persoonlijke situatie veranderd (bv. bij scheiding of bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd). Ook helpen zij met een voorzieningencheck of alle regelingen worden gebruikt waar de inwoner recht op heeft. De positie van de sociaal raadslieden is de afgelopen jaren versterkt doordat zij aansluiten bij het Financieel Trefpunt.

Preventie gericht op kinderen/jongeren: met het Project GEDRAG hebben scholen de mogelijkheid om preventieactiviteiten extra aandacht te geven. Zij kunnen binnen dit project kiezen uit een aantal thema's, waaronder het thema 'omgaan met geld'. In de praktijk blijkt dat scholen vaker kiezen voor de thema's rondom verslavingspreventie. Om jeugdigen (16-27 jaar) die bekend zijn vanuit jeugdhulp/leerplicht (RMC) te ondersteunen is er het Zorgadviesteam (ZAT), een multidisciplinair team voor (anonieme) casuïstiekbespreking. Dit overleg blijven we voortzetten, omdat het verbinding en kennisdeling over problematiek en ondersteuningsmogelijkheden versterkt. Ook maakt de

⁶ Jongeren in Beeld (JIB) is een landelijk product van het Inlichtingenbureau. Er bestaat een wettelijke grondslag voor gegevensdeling m.b.t. JIB.

gemeente gebruik van 'Jongeren in Beeld'⁶. Dit is een methode van het Inlichtingenbureau waarbij de gemeente maandelijks een lijst van jongeren tussen de 23 en 27 zonder startkwalificatie en inkomen ontvangt. Deze groep is vaak volledig afhankelijk van ouders en heeft een groot risico op termijn een (langdurige) hulpvraag te ontwikkelen wanneer er iets in de thuissituatie verandert. Straathoekwerk benadert deze jongeren om de ondersteuningsbehoefte te peilen. Met deze aanpak voorkomen we dat deze jongeren uit ons gezichtsveld verdwijnen. In februari 2023 ging dit om 34 jongeren. Deze zijn allemaal benaderd door straathoekwerk óf waren al bekend bij hulpverlening. Maandelijks muteert deze lijst met ongeveer 1 á 2 personen (zowel in- als uitstroom). De jongeren stroomt bijvoorbeeld uit deze lijst wanneer hij een uitkering heeft aangevraagd (en hierdoor inkomen ontvangt). Vanaf dat moment start de reguliere begeleiding naar werk of opleiding.

Preventie gericht op zelfstandig ondernemers: de gemeente biedt het 155-Help-een-bedrijf loket aan. Via dit loket worden ondernemers doorverwezen naar financiële hulpverlening (waaronder de Bbz-regeling). De afgelopen jaren hebben voor ondernemers in het teken gestaan van de coronacrisis. De nadruk heeft de afgelopen jaren dan ook met name gelegen op tijdelijke maatregelen zoals de Tozo (april 2020 tot en met oktober 2021) en de Bbz-light-regeling (oktober 2021 tot en met maart 2022). We hebben hierbij ingezet op persoonlijk contact met de ondernemers. Dit werd door veel ondernemers als positief ervaren. Een aantal ondernemers zal nog te maken krijgen met de betaling van uitgestelde belasting over 2020/2021 of terugbetaling van NOW, TVL of Tozo-bedrijfskapitaal. We willen voortborduren op de positieve ervaringen rondom ondersteuning in coronatijd en komen daarom opnieuw met een persoonlijke benadering voor ondernemers die nog een Tozo-bedrijfskapitaallening hebben openstaan bij de gemeente.

Het college heeft in augustus 2021 een werkwijze schuldhelpverlening voor ondernemers vastgesteld. Hierin is onder andere vastgelegd welke schuldhelpverleningstrajecten de gemeente aan ondernemers kan bieden: hulp bij betalingsregelingen, (hulp bij) herfinanciering van bestaande leningen, schuldsanering en schuldbemiddelingstrajecten. We verwijzen in gesprekken met (ex-)Tozo-ontvangers dan ook naar de verschillende schuldhelpverleningsmogelijkheden voor deze groep.

We zien nog weinig ondernemers aankloppen voor hulpverlening. Dit is een landelijke trend. Met het wegvallen van de corona-ondersteuningsmogelijkheden en het begin van een aantal terugbetalingsverplichtingen verwachten we echter wel een toename van het aantal hulpvragen in de komende jaren.

Samenwerking en verbinding, maatwerk en vangnet:

Integrale toegang schuldhelpverlening: de gemeente heeft de afgelopen jaren de samenwerking met Stimenz op het gebied van schuldhelpverlening geïntensiveerd. Dit heeft er toe geleid dat intakegesprekken voor schuldhelpverlening bestaan uit drie-gesprekken tussen de inwoner, de gemeentelijke schuldhelpverlener en de maatschappelijk werker. Inwoners in een schuldensituatie hebben regelmatig te maken met complexe situaties (veel verschillende schuldeisers, weinig overzicht). Hierdoor is het risico op uitval bij de start van het traject (waarin veel van een inwoner aan informatie wordt gevraagd) groot. De maatschappelijk werker richt zich daarom met name op de psychosociale ondersteuning, zodat de kans op uitval kleiner wordt, en de inwoner zich beter gesteund voelt in het gehele schulden-traject. Schulden staan ook vaak niet op zichzelf. De consulent van de gemeente richt zich

op het zogenaamde rechtmatige deel van het schuldhulpverleningstraject, zodat het traject en de passende ondersteuning (bv. budgetcoaching) van de grond kan komen. Door deze integrale werkwijze zien we minder uitval nadat de inwoner zich heeft gemeld voor schuldhulpverlening.

Het Financieel Trefpunt draagt ook bij aan een toegang naar ondersteuning die laagdrempeliger is. Omdat verschillende maatschappelijke partners samenwerken, kan makkelijk worden doorverwezen naar de juiste hulpverleningsinstanties, of kan de vraag zelfs ter plekke worden opgepakt.

Toegang schuldhulpverlening zelfstandigen: zie hierboven (preventie gericht op zelfstandig ondernemers), het college heeft in augustus 2021 een werkwijze schuldhulpverlening voor ondernemers vastgesteld.

Adviesmogelijkheid bij onderbewindstelling: gemeenten hebben sinds 2021 de mogelijkheid om een advies uit te brengen aan een rechter over het al dan niet onder bewindstellen van een inwoner. De gemeente Nunspeet maakt geen gebruik van deze mogelijkheid, mede omdat dit advies pas gegeven kan worden nádat het bewind al is uitgesproken door de rechter. We zetten daarom liever in op voorlichting aan de inwoner zelf en zetten regelmatig minder zware ondersteuning in zoals budgetbeheer (5 personen in 2022) of mentorschap (4 personen in 2022).

Sociaal regisseur: de gemeente heeft sinds 2022 een sociaal regisseur in dienst. De sociaal regisseur ondersteunt bij complexe casuïstiek die leefgebieden (of domeinen) overstijgt. Schulden staan vaak niet op zichzelf. De sociaal regisseur houdt er daarom rekening mee dat spanning op één leefgebied (bv. gezondheid), invloed heeft op een ander leefgebied (bv. financiën). De sociaal regisseur volgt een integrale aanpak, om zo te voorkomen dat problemen binnen een ander leefgebied uitval uit een schuldentraject tot gevolg hebben.

Onafhankelijke cliëntondersteuning: iedere inwoner moet hulp kunnen krijgen bij het formuleren, benoemen en stellen van zijn hulpvraag. Onafhankelijke cliëntondersteuners van MEE Veluwe sluiten daarom aan bij het Financieel Trefpunt.

Stimuleren meedoen: inwoners die een schuldentraject volgen kunnen gebruik maken van de gemeentelijke dienstverlening. Denk hierbij aan ondersteuning van de consulenten werk en inkomen of de gemeentelijke jobcoach. Ook zijn de gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen beschikbaar voor inwoners in een schuldentraject.

Doorbreken vicieuze cirkel: het verminderen van stress is een belangrijke factor in het succesvol aanpakken van schuldenproblematiek. In de integrale aanpak schuldhulpverlening is hier de afgelopen jaren meer aandacht voor gekomen. Door de koppeling met een maatschappelijk werker bij de intake, wordt ook de psychosociale ondersteuning vanaf de start opgepakt, waardoor de inwoner er niet alleen voor staat. We willen de komende tijd de stress-sensitieve aanpak rondom bestaanszekerheid en schulden intensiveren, omdat we hierin veel mogelijkheden zien als het gaat om het toepassen van de menselijke maat in dienstverlening.

Nazorg

Om te voorkomen dat inwoners na afloop van een schuldentraject opnieuw in de schulden terecht komen is er de afgelopen jaren ingezet op nazorg bij een schuldentraject. Nazorg is onderdeel van de werkwijze schuldhulpverlening geworden en vindt in de praktijk plaats doordat de consulent schuldhulpverlening 6 maanden na afloop van het schuldentraject contact heeft met de inwoner. In dit gesprek wordt de inwoner gevraagd hoe zijn situatie dan is en of de gemeente verder nog ergens bij kan ondersteunen. De helft van de inwoners die een schuldentraject afrond geeft aan behoefte te hebben aan ondersteuning nadat het schuldentraject is afgerond. De nazorg richt zich met name op het overzicht houden in de eigen financiële situatie.

Communicatie en informatie

Benadering: met het Financieel Trefpunt is de toegang naar financiële ondersteuning laagdrempeliger geworden. Daarnaast werken we in de vroegsignalering outreachend en gaan we proactief naar de mensen toe. In de periode van 1 september 2021 tot en met 13 oktober 2022 heeft het Financieel Trefpunt 141 bezoekers geholpen (waarvan 103 unieke bezoekers).

Communicatie: sinds 2020 wordt er gewerkt met een sociaal domein brede communicatiekalender. Het thema schuldhulpverlening (en de verschillende ondersteuningsmogelijkheden en minimaregelingen) zijn een terugkerend thema op deze kalender. Zo houden we het thema continu onder de aandacht. De communicatie verloopt via o.a. sociale media (Facebook, Twitter), Huis aan Huis en soms lokale radio (RTV Nunspeet).

Evaluatie Nota Bestaanszekerheid gemeente Nunspeet 2019 - 2022

Eind 2019 heeft de raad de Nota Bestaanszekerheid gemeente Nunspeet 2019 - 2022 vastgesteld. In deze nota zijn een aantal aanbevelingen gedaan omtrent het vergroten van het bereik van de minimaregelingen, is er gekeken naar de effecten van de armoedeval (en is besloten de inkomensgrens op 120% van het Wettelijk sociaal minimum te handhaven en het minimabeleid lokaal uit te voeren) en zijn er een aantal aanbevelingen geweest op basis van een inwonerpeiling. We benomen hier de belangrijkste acties die de afgelopen jaren zijn gedaan om uitvoering te geven aan de Nota bestaanszekerheid 2019 - 2022.

We plaatsen vooraf nog wel een kanttekening. De nota is vastgesteld in december 2019, vlak voor de coronacrisis. De coronacrisis en de oorlog in Oekraïne, met alle spoedmaatregelen die hierbij voor rekening van de gemeente kwamen (o.a. Tozo, TONK, energietoeslag en de leefgeldregeling Oekraïne), hebben er toe geleid dat veel aandacht in de afgelopen jaren is gegaan naar het opzetten en uitvoeren van deze regelingen. Bepaalde lijnactiviteiten, zoals deze in de nota zijn voorgesteld, hebben hierdoor soms minder aandacht gekregen dan gewenst.

Bereik minimaregelingen

Communicatiekalender: zie het onderdeel hierboven (communicatie schuldhulpverlening).

De minimaregelingen (collectieve zorgverzekering, bijdrage gemeentelijke belastingen, bijdrage sport en cultuur, individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand) hebben een terugkerende plek op de communicatiekalender.

Benut verschillende communicatiekanalen: we maken gebruik van verschillende communicatiekanalen. Zo is er de afgelopen jaren regelmatig informatie over de minimaregelingen voor nieuwsbrieven gedeeld met scholen in de gemeente Nunspeet. We hebben daarnaast gebruik gemaakt van sociale media, lokale kranten, lokale radio, bedrijfscontactfunctionarissen, diaconaal platform en directe communicatie naar onze maatschappelijke partners. We zijn regelmatig aangeschoven bij verschillende overlegstructuren om de kennis over de regelingen te vergroten (bijvoorbeeld bij het overleg van intern begeleiders van de CNS). Met de invulling van het Beleidsplan Sociaal Domein is er een rol voor een sociaal regisseur gecreëerd. Deze werkt overstijgend over de verschillende leefgebieden heen, waarbij het thema bestaanszekerheid een belangrijke plek heeft. Er is zodoende geen specialistische armoederegisseur, maar wel een sociaal regisseur die integraal werkt met aandacht voor bestaanszekerheid.

Laagdrempelige regelingen: we hebben een wijziging doorgevoerd waardoor AOW-gerechtigden voor onbepaalde tijd gebruik kunnen maken van minimaregelingen. Het inkomen van deze groep is immers vaak stabiel. Hiermee hoeft deze groep dus niet ieder jaar meer een regeling aan te vragen. Daarnaast heeft het college in 2020 nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand vastgesteld, waarmee de draagkracht voor AOW-gerechtigden over een periode van drie in plaats van één jaar kan worden vastgesteld. Ook dit zorgt er voor dat ouderen minder vaak een aanvraag hoeven in te dienen.

De aanvraagformulieren voor de minimaregelingen en bijzondere bijstand zijn in 2020 versimpeld en verduidelijkt. Zo hoeven inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen niet langer het gehele formulier door te lopen, maar kunnen zij aanvinken dat zij bijstand ontvangen (hiermee voldoen zij aan de voorwaarden voor de minimaregelingen).

In 2021 is besloten om af te stappen van de bijdrage sport en cultuur op declaratiebasis, waarbij de inwoner de kosten eerst zelf moest voorschieten. De bijdrage wordt vanaf 2021 in zijn geheel uitbetaald aan de inwoner, dit zorgt voor minder druk bij de inwoner en minder administratieve druk bij de gemeente (de controle was een arbeidsintensief proces). De regeling is hiermee een stuk laagdrempeliger in gebruik geworden voor de inwoner. Inwoners zijn persoonlijk over deze wijziging geïnformeerd.

Heldere informatie en taalgebruik: niet iedere inwoner is taalvaardig of is in staat om brieven te lezen en te begrijpen. We hebben daarom samen met de NEO-gemeenten animatiefilmpjes ontwikkeld over de minimaregelingen en de collectieve zorgverzekering. Deze worden regelmatig gebruikt in de online communicatie en hebben een plek op de gemeentelijke website.

Daarnaast zijn een aantal beschikkingen onder de loep genomen en aangepast naar helder en begrijpelijk taalgebruik (waaronder de beschikking individuele inkomenstoeslag en de beschikking minimaregelingen). We zijn echter nog niet zo ver dat al onze communicatie is herijkt (bijvoorbeeld de beschikking toekenning bijstand). Dit is een continu proces en verdient meer aandacht. De afgelopen jaren heeft de gemeente veel spoedregelingen uitgevoerd (Tozo, TONK, energietoeslag). Bij het ontwikkelen van de brieven van deze regelingen is veel aandacht geweest voor de begrijpelijkheid, maar hierdoor hebben de reeds bestaande processen minder aandacht gehad.

Samenwerking NEO-gemeenten

Met de Nota bestaanszekerheid heeft de raad besloten om het minimabeleid lokaal te houden. Wel werken we samen met de gemeenten Elburg en Oldebroek. We delen kennis, zowel bij het opzetten van nieuwe regelingen (bv. Tozo, TONK, energietoeslag) als bij lopende regelingen en processen. Een uitwerking van deze samenwerking is bijvoorbeeld de hierboven genoemde gezamenlijk ontwikkelde animatiefilmpjes voor minimaregelingen. We blijven deze samenwerking voortzetten.

Aanbevelingen naar aanleiding van inwonerpeiling

Brede communicatie: door communicatie niet alleen op de doelgroep minima te richten, maar ook op het sociale netwerk kunnen voorzieningen meer kenbaarheid krijgen. We verwijzen hier wederom naar de communicatiekalender, waarmee op structureel en via verschillende kanalen over de voorzieningen wordt gecommuniceerd. Ook hebben we de nieuwsbrieven van scholen benut om de regelingen breder onder de aandacht te krijgen.

Betrek maatschappelijke partners: we werken in een netwerkstructuur, dat betekent dat we geen losse werkgroep rondom be-staanszekerheid hebben opgezet, maar dat we er op in hebben gezet dat maatschappelijke partners de gemeente goed weten te vinden wanneer zij ergens tegen aanlopen of bepaalde (financiële) problematiek signaleren. We hebben hiervoor gekozen, omdat we merken dat het opzetten van (weer) een werkgroep een (soms te) groot beroep doet op de capaciteit van de verschillende organisaties.

Digitaal aanvragen: een duidelijke wens van de inwoner is dat het mogelijk moet zijn om regelingen digitaal aan te vragen. In de afgelopen jaren is dit mogelijk geweest voor alle spoedregelingen (Tozo, TONK en energietoeslag). Doordat de nadruk bij deze regelingen lag, is er minder ingezet op de reeds bestaande regelingen. In de digitaliseringsslag is dus nog steeds een slag te maken. Omdat niet iedereen digitaal vaardig is, houden we altijd de mogelijkheid om regelingen op papier aan te vragen.

Samenvattend

Wat gaat goed?

- ✓ Door de aanpak vroegsignalering worden schulden in vroeg stadium gesignaleerd en worden door een proactieve aanpak grotere schulden voorkomen.
- ✓ Met de integrale intake schuldhelpverlening neemt het aantal succesvolle schuldhelpverleningstrajecten toe.
- ✓ Door nazorg een prominentere plek te geven bij de schulden aanpak voorziet de gemeente in de behoefte van de inwoner voor ondersteuning na afloop van een schuldentraject.
- ✓ Met het Financieel Trefpunt is er een meer samenwerking tussen de verschillende partijen die zich bezighouden met financiële problematiek. Hierdoor wordt de inwoner sneller en effectieve geholpen met zijn hulpvraag.
- ✓ Communicatie over de verschillende inkomensregelingen is structureel geborgd met de communicatiekalender sociaal domein. We communiceren intensiever dan voorheen.
- ✓ Bepaalde inkomensregelingen (bijdrage sport en cultuur, bijzondere bijstand) zijn versoepeld, waardoor de regeldruk voor de inwoner lager wordt.

Wat kan beter?

- ! De aanpak vroegsignalering richt zich (vooralsnog) op achterstanden van huur, zorgverzekering en energierekening. Schulden kunnen ook op andere plekken ontstaan (bv. Belastingdienst, bedrijven zoals Wehkamp of bol.com of verzekeringsmaatschappijen). We moeten aandacht blijven houden om ook deze schulden zo vroeg mogelijk op te sporen. Hier hebben we onze maatschappelijke partners bij nodig.
- ! Waar mogelijk willen we maatwerk toepassen. We moeten daarom alert blijven op nieuwe instrumenten die schuldhelpverlening kunnen versterken en moeten we kijken hoe we deze instrumenten zo effectief mogelijk in kunnen zetten. Een mooi voorbeeld hierbij is het intensiveren van het gebruik van saneringskredieten, waarbij we onszelf niet te veel moeten beperken door te lage maximumbedragen te hanteren. Of de inzet van minder zware instrumenten, zoals laagdrempelige budgetcoaching, te promoten.
- ! Het gebruik van voorzieningen en hulpverlening valt of staat voor een groot deel met communicatie. We kunnen kwetsbare doelgroepen gericht benaderen over de ondersteuningsmogelijkheden.
- ! (Financiële) ondersteuning is nog met name geconcentreerd in het dorp Nunspeet. Deze ondersteuning moet ook beschikbaar zijn in de andere dorpskernen.
- ! Met de aanpak nazorg hebben we een eerste stap gezet in het voorkomen van terugval in schulden. We moeten echter aandacht blijven houden voor het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van inwoners, zodat zij duurzaam op eigen kracht kunnen (blijven) staan. Deze ondersteuning moet er ook zijn voor inwoners die geen schuldentraject hebben gevolgd, maar wel een risico lopen om met schulden te maken te krijgen.
- ! De eerste stappen zijn gezet om de communicatie in beschikkingen helderder en begrijpelijker te maken. We zijn er echter nog niet, we moeten aandacht blijven houden voor deze aanpassingen.
- ! Het aanvragen van de minimaregelingen moet zo makkelijk mogelijk zijn. De gemeentelijke inkomensregelingen moeten allemaal digitaal aan te vragen zijn.

Verantwoording input uitvoeringsplan

Dit uitvoeringsplan is tot stand gekomen met de input van inwoners, maatschappelijke partners, cliëntervaringsonderzoeken en wetenschappelijke onderzoeken. In deze paragraaf willen we de belangrijkste input vanuit de verschillende bronnen aangeven. Deze input is vervolgens vertaald in de verschillende actielijnen in dit uitvoeringsplan.

Input van inwoners

Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende inwoners waaronder: bijstandsgerechtigden, een ex-ondernemer met schulden, een ondernemer die te maken heeft met schulden bij werknemers, gebruikers van de voedselhulp, inwoners in een schuldentraject en statushouders. Zij gaven de onderstaande input (geanonimiseerd en gebundeld).

De knelpunten die worden ervaren:

- Inwoners wachten vaak lang met het vinden van hulp en willen graag eerst zelf de problemen oplossen.
- De stress van schulden vreet aan je. Je verzamelt dichte enveloppen, het is nooit leuk nieuws als je in de schulden zit.
- Het is soms niet duidelijk welke bewijsstukken nodig zijn bij een aanvraag. Dat zorgt voor stress. Wees bij de gegevens uitvraag concreet.
- Er moet veel tegelijk, terwijl je hier soms helemaal niet aan toe bent in een schuldensituatie.
- Er moet meer overzicht zijn in de verschillende vormen van ondersteuning en hulpverlening.
- Niet iedere instantie neemt de tijd voor de hulpvrager, waardoor je je niet altijd serieus genomen voelt.
- Door stress gingen inwoners minder bewegen en ongezonder eten.
- Neem hulpverlening niet van de inwoner over, maar neem de inwoner erin mee. Denk ook aan de eigenwaarde van de inwoner.
- Er zijn te weinig mogelijkheden voor de aanpak van lage schulden (die vanzelf grotere schulden worden als er niets gebeurt).
- Er is angst om regelingen terug te moeten betalen. Bij twijfel worden de regelingen niet aangevraagd.
- Zorg dat hulp goed te vinden is via de niet-digitale kanalen.
- De website van de gemeente is onvoldoende duidelijk.
- Het eigen risico blijft een terugkerende kostenpost die het moeilijker maakt om een buffer op te bouwen.
- Sparen is moeilijk met een inkomen rond bijstandsniveau.
- Schaamte is groot, hulpverlening is soms te zichtbaar. Armoede wordt verborgen gehouden, ook voor het eigen netwerk.
- Armoede is niet te voorkomen, het kan je ook overkomen.
- Er zijn soms grote zorgen over het bekostigen van schoolspullen van de kinderen.
- Werkenden met een laag loon zijn vaak onvoldoende op de hoogte van de verschillende inkomensregelingen.
- Er is onvoldoende overzicht in de eigen financiën. Zorg dat inwoners weten dat er hulp mogelijk is. Het doorgeleiden naar hulp is belangrijker dan de specifieke regelingen te kennen.

Wat vinden inwoners dat goed gaat?

- ✓ Verschillende inwoners hebben ervaren dat er écht werd geluisterd, waardoor zij zich serieus genomen voelden.
- ✓ De persoonlijke benadering van de uitvoering van de TONK-regeling wordt gewaardeerd. Er werd verder gekeken dan alleen de TONK-aanvraag, maar ook naar de persoon achter de vraag.
- ✓ Het hielp om te weten dat er ondersteuning in de thuisadministratie beschikbaar was.
- ✓ Het Klantcontactcentrum van de gemeente is de afgelopen jaren erg verbeterd, zij weten vragen doorgaans goed op te pakken en luisteren goed naar de inwoner.
- ✓ De nieuwe werkwijze van de bijdrage gemeentelijke belastingen (één van de minima-regelingen), waarbij de inwoner niet langer zijn belastingaanslag zelf hoeft aan te leveren, wordt als prettig en gemakkelijk ervaren.
- ✓ Veel regelingen worden wel als positief ervaren als er eenmaal gebruik van wordt gemaakt.
- ✓ Inwoners die eenmaal gebruik maken van de regelingen, geven aan dat zij de regelingen makkelijk zelf opnieuw weten aan te vragen.

Welke ideeën hebben de inwoners?

- Schets het perspectief voor iemand die zich voor hulpverlening meldt.
- Houdt oog voor wat iemand aan kan als hij een hulpvraag doet. Geef iemand even adem-pauze als hij dit nodig heeft.
- Laagdrempelige budgetcoaching zou helpen om wat meer tips te krijgen over hoe je goed met geld om kan gaan, zonder dat dit meteen een (zwaar) traject is.
- Een vergoeding voor de kosten van het eigen risico zou helpen.
- Maak inkomen bespreekbaar op de werkvloer. Vaak zijn er meerdere mensen die tegen hetzelfde aanlopen, hierdoor doorbreek je het taboe.
- Faciliteer hulpverlening buiten kantoortijden.
- Onderzoek de mogelijkheid om via toolboxes voor werkgevers financiële gezondheid onder de aandacht te brengen.

Samenvattend zien we een paar rode draden terugkomen:

1. zet gemeentebreed (ook bij maatschappelijke partners) in op een stress-sensitieve aanpak rondom schulden;
2. zorg ervoor dat het aanbod van hulpverlening duidelijk en vindbaar is;
3. schets perspectief;
4. heb aandacht voor de ontwikkeling van het gedrag van mensen (creëer zelfredzaamheid).

Input van maatschappelijke partners

Naast de gesprekken met inwoners zijn er meerdere gesprekken gevoerd waarbij verschillende maatschappelijke partners bij elkaar om tafel zijn gezet, waaronder (medewerkers en/of vrijwilligers van): Stimenz, Humanitas, Adviesraad Sociaal Domein, CNS, sportparkmanager, Stichting Verborgene Armoede Nunspeet, Voedselhulp Nunspeet, Diaconaal Platform, VluchtelingenWerk, CJG/Icare, Medicamus en Woonzorgnet. Onderstaande is de belangrijkste input van de maatschappelijke partners gebaseerd op praktijkervaringen.

De knelpunten rondom armoede zijn:

- Menstruatiearmoede: onvoldoende middelen hebben om bv. tampons en maandverband te kunnen kopen.
- Eigen bijdrage schoolreisje: deze mag niet worden verplicht door scholen, maar wordt toch nog steeds vaak dwingend neergezet.
- Overgang van basis- naar middelbare school: ineens veel uitgaven (fiets, laptops, schoolspullen (incl. rekenmachine), etc.).
- Zorgmijding: het niet kunnen betalen van passende zorg of het uitstellen van behandelingen om financiële redenen.
- Kosten bij geboorte kind: het niet kunnen betalen van goederen die nodig zijn bij het eerste kind.
- Multiproblematiek: Bij één probleem wordt je geholpen, bij twee problemen wordt de hulp lastiger, bij drie of meer problemen is het de vraag welke hulp er komt.
- Scholen hebben te veel taken om armoede goed op te kunnen pakken: scholen hebben een belangrijke signaleringsfunctie, maar hebben het gevoel dat zij er dan vervolgens een taak bij krijgen. Het gaat niet om het zelf oppakken van het armoedeprobleem, maar weten waar hulp gevonden kan worden.
- De bijdrage sport en cultuur is ontoereikend.

De volgende maatregelen voor de aanpak bestaanszekerheid en schulden zijn genoemd:

- Geboortedoos bij geboorte kind
- Minder bureaucratie
- Eigen risico-regeling zorgverzekering
- Informeer over de gevolgen van 18 worden
- Sport- en cultuurfonds voor volwassenen
- Uitgangspunt: vertrouwen
- Versterk Financieel Trefpunt

Input uit cliëntervaringsonderzoeken

In mei 2022 is een cliëntervaringsonderzoek over de toegang, kwaliteit, effectiviteit en nazorg van schuldhulpverlening over 2021 uitgevoerd. Daarnaast is in juni 2022 een cliëntervaringsonderzoek naar de bekendheid, het aanvragen en het gebruik van de minimaregelingen uitgevoerd en zijn de behoeften aan (andere) ondersteuningsvormen gepeild.

De belangrijkste bevindingen uit het cliëntervaringsonderzoek schuldhulpverlening:

- Het cliëntervaringsonderzoek betreft een kwalitatief onderzoek schuldhulpverlening (d.m.v. telefonische interviews). Er hebben 15 inwoners meegedaan aan het onderzoek.
- Inwoners zoeken vaak pas naar hulp bij schulden als de schuldenproblemen al erg groot zijn.
- Voor de één leidt het zoeken naar hulp tot opluchting, voor een ander juist tot schaamte.
- De wachttijd op een gesprek met een medewerker van de gemeente wordt als zeer acceptabel ervaren.
- Inwoners zijn met name tevreden over: dat de gemeente een goed beeld van de situatie van de inwoner weet te krijgen, dat de sfeer van de gesprekken met de gemeente goed is, dat de geboden ondersteuning en de informatievoorziening over het hulpverleningstraject helpend en duidelijk is.
- De helft van de respondenten geeft aan dat zij goed zijn geïnformeerd over de minimaregelingen, de andere helft niet. Dit verdient dus extra aandacht.
- Respondenten geven de schuldhulpverlener gemiddeld een 8,9 als rapportcijfer. Met name vanwege de benadering door de medewerker, het inzicht in de situatie en de deskundigheid.
- De belangrijkste resultaten volgens de respondenten zijn: er is weer rust in het leven en er is structuur in de financiën gekomen. Daarnaast heeft schuldhulpverlening geleid tot het maken van bewustere (financiële keuzes), een hogere financiële zelfredzaamheid, betere grip op inkomsten en uitgaven en betere toegang tot andere ondersteuning.
- 80% van de respondenten geeft hun huidige situatie (na schuldhulpverlening) een 7 of hoger, met voornaamste reden dat ze weer rond kunnen komen en dat hun toekomstperspectief is verbeterd. Ook ervaart 2/3^e van de respondenten een betere gezondheid na afloop van het traject.
- Ten tijde van het cliëntervaringsonderzoek zaten er drie respondenten in een nazorgtraject. Zij waren allen op dat moment tevreden over de geleverde nazorg. Het was echter nog te vroeg om verdere conclusies over de nazorg te trekken.

De belangrijkste bevindingen uit het cliëntervaringsonderzoek minimaregelingen:

- Het cliëntervaringsonderzoek is kwantitatief en is gebaseerd op 143 respondenten, van deze groep zijn de belangrijkste inkomensbronnen (54,9%) een bijstandsuitkering, (20,4%) loon uit arbeid en (19,7%) AOW of pensioen.
- 68,1% geeft aan voldoende te weten waar zij voor financiële ondersteuning terecht kunnen. De leeftijdsgroep tussen 56 en 65 jaar is het beste op de hoogte (80%). De leeftijdsgroep tussen 46 en 55 is het minste op de hoogte (46%). Inwoners met een inkomen uit arbeid zijn minder goed op de hoogte (46%) van financiële ondersteuningsvormen dan inwoners met bijstand (65%) of AOW/pensioen (75%).
- De meest bekende regelingen zijn een bijstandsuitkering (94%), de bijdrage sport en cultuur (90%), de bijdrage gemeentelijke belastingen (89%) en de collectieve zorgverzekering (79%). Bijzondere bijstand (65%), schuldhulpverlening (53%) de individuele inkomenstoeslag (46%), studietoelage (21%) en bijstand voor zelfstandigen (25%) zijn minder bekende regelingen.
- Van de respondenten die hebben aangegeven wél bekend te zijn met (één of meerdere) regelingen, maar géén gebruik maken van de regelingen geven de meesten aan dat zij niet weten of zij in aanmerking komen (46%), geen behoefte aan de regeling te hebben (27%) of het aanvragen te ingewikkeld vinden (11%). Met name respondenten tot 45 jaar geven aan dat zij niet goed weten of zij in aanmerking komen (60%). De regelingen waar men het meest over twijfelt zijn de collectieve zorgverzekering en bijzondere bijstand. Dit zijn (niet geheel verrassend) de regelingen die doorgaans minder makkelijk vooraf zijn uit te leggen, omdat deze voor een groot deel afhankelijk zijn van de individuele omstandigheden van de inwoner.
- Van de respondenten tot 45 jaar geeft 20% aan het aanvragen van regelingen ingewikkeld te vinden. Voor de groep ouder dan 45 jaar is dit slechts 7%. We hebben hier geen eenduidige verklaring voor. Wel is het mogelijk dat de oudere doelgroep beter gewend is om nog te werken met fysieke aanvraagformulieren.
- 85% geeft aan dat het aanvraagformulier goed te vinden is op de website, 93% geeft aan dat het aanvraagformulier overzichtelijk is, 90% geeft aan dat de gestelde vragen op het formulier duidelijk zijn en 92% geeft aan dat het duidelijk was waarom soms privacy-gevoelige informatie werd uitgevraagd (bv. inkomen).
- Respondenten gaven aan dat 82% van de aanvragen binnen 4 weken waren afgehandeld.
- De minimaregelingen worden als volgt besteedt: 64% aan het betalen van rekeningen, 48% aan eten en drinken, 41% aan mobiele telefoon(abonnement), 41% aan tv- en internet-abonnement, 36% aan huishoudelijke apparaten en 36% kleding en schoenen. Daarnaast zijn er (in iets mindere mate) nog bestedingen aan meubels, overige abonnementen, contributies van een vereniging en het afbetalen van schulden.
- 89% van de respondenten geeft aan voldoende geholpen te zijn met de minimaregelingen waar zij gebruik van maken. Opvallend is de leeftijdsgroep 36 tot en met 55 jaar, zij geven significant lager aan geholpen te zijn (76%), dit zijn vaak volwassenen met nog opgroeiende kinderen.
- 77% geeft aan dat de kinderen door de minimaregelingen kunnen meedoen met schoolactiviteiten. 76% geeft aan door de minimaregelingen rond te kunnen komen. 63% geeft aan dat ze door de regelingen in staat zijn om andere mensen te ontmoeten.
- Voor wat betreft het meedoen van kinderen aan sport: 62% geeft aan dat de minimaregelingen hierbij voldoende helpt, 23% geeft aan dat de regeling onvoldoende helpt en 15% geeft aan dat de regelingen helemaal niet helpen.
- Tot slot: een aantal respondenten geeft als opmerking nog mee dat inflatie ze hard raakt.

Input uit (wetenschappelijke) onderzoeken en rapporten

De laatste jaren krijgt het thema bestaanszekerheid landelijk steeds meer aandacht. Veel instanties houden zich bezig met onderzoek op dit thema. We benoemen deze onderzoeken hier kort en verwijzen in de actielijnen naar de verschillende onderzoeken die zijn benut:

- Huidig inkomensondersteuningssysteem onvoldoende om armoede tegen te gaan' (2020). Nibud.
- 'Met te weinig genoeg nemen' (2022). Nationale Ombudsman.
- 'NVVK 90 jaar: Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief. Brede effecten van financiële hulpverlening voor hulpvrager, schuldeiser en maatschappij' (2022). NVVK.
- 'Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein' (2021). Divosa.
- 'Preventieplan zorg en veiligheid: Stop het stapelen' (2022). VNG.
- 'Van schuld naar schone lei' (2022). Raad Volksgezondheid & Samenleving.
- 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie.
- 'Werken zonder armoede' (2021). Sociaal-Economische Raad.

Pijlers, bouwstenen en actielijnen van het uitvoeringsplan

Met de startnotitie zijn de pijlers en bouwstenen, en hiermee de focuspunten, voor de aanpak van bestaanszekerheid en schulden voor de komende jaren vastgesteld. Voor de onderbouwing hiervan verwijzen we dan ook naar de startnotitie.

De aanpak zal zich de komende jaren richten op vijf pijlers, die ieder weer onderverdeeld zijn in maximaal drie bouwstenen. In dit uitvoeringsplan wordt de invulling van de pijlers en bouwstenen geconcretiseerd in verschillende actielijnen die aansluiten bij de hierboven geformuleerde doelstellingen.

Deze actielijnen zijn als volgt:

Aanpak bestaanszekerheid en schulden				
 Preventie	 Gerichte aanpak kinderarmoede	 Betaalbare zorg	 Gebruik van bestaande voorzieningen	 Perspectief
Proactieve gemeente 1. Jongeren informeren 2. Inzetten op proactieve communicatie 3. De preventieve kracht benutten 4. Inwoners pro-actief benaderen om mee te denken	Signaleren 1. Scholen (en andere instanties) faciliteren Ondersteunen (meedoen) 1. Bijdrage voor sport en cultuur verhogen 2. Aanbod Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) uitbreiden 3. Scholieren betrekken 4. Ondersteunen aanstaande ouders Stimuleren (ontwikkelen) 1. Samenwerking met Stichting Leergeld 2. Plannen sluiten aan bij het OKO-model	Toegankelijke zorg 1. Bieden van een betaalbare collectieve zorgverzekering 2. Starten van een regeling 'compensatie eigen risico' 3. Faciliteren van trainingen of workshops 4. Aanpak menstruatiearmoede	Laagdrempelig en begrijpelijk 1. De informatievoorziening en aanvraagroutes zo begrijpelijk en laagdrempelig mogelijk maken Betrekken maatschappelijk veld 1. Faciliteren van onze maatschappelijke partners 2. Verbinden van maatschappelijke organisaties 3. Inzetten op signaleren van verborgen en stille armoede	Perspectief bij schulden 1. Stimuleren gebruik van saneringskredieten 2. Aansluiten bij Schuldenknooppunt 3. Gebruik maken van Verwijsindex schuldverlening (VISH) 4. Aansluiting Project 'Schuldenaanpak Rechtbank Gelderland' Meedoen in de maatschappij 1. Onderzoeken om aan te sluiten bij het Volwassenfonds Sport en Cultuur 2. Uitsluitingsgrond schrappen Ondersteuning inkomen en werk 1. Versterken positie Financieel Trefpunt 2. Woonkosten-toeslag mogelijk voor jongeren tot 23 jaar 3. Stimuleren ontwikkeling van werkenden en werkzoekenden 4. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen
Gedragsaanpak 1. Onderzoeken laagdrempelige budgetcoaching 2. Inwoners structureel faciliteren met trainingen en workshops 3. Aanpak energiearmoede				
Omzien naar elkaar 1. Lokale initiatieven omarmen				

Vervolg uitvoeringsplan

In het vervolg van het uitvoeringsplan zijn de actielijnen verder uitgewerkt en wordt per actielijn aangegeven wat de financiële gevolgen zijn (indien van toepassing). De bedragen die hierin worden genoemd betreffen kosten die extra zijn ten op zichte van de huidige situatie. In het laatste hoofdstuk wordt een financieel kader neergezet met daarin de (meer)kosten in één overzicht en een toelichting daarop. Ook wordt hier de dekking van de meerkosten uiteengezet. De aanvraag voor nieuw beleid verloopt via het gebruikelijke proces. De uitvoering van dit plan is daarom onder voorbehoud van goedkeuring van de raad voor de aanvraag van nieuw beleid.

We sluiten waar mogelijk aan bij bestaande financieringsmogelijkheden en kijken hierbij ook over de Taakvelden heen (bijvoorbeeld middelen uit het Programma Sociaal Domein, de GALA-SPUK⁷ en (rijks)overheidssubsidies).

⁷ De GALA-SPUK is de specifieke uitkering m.b.t. het Gezond en Actief Leven Akkoord. De gemeente dient hiervoor een plan van aanpak in om de middelen van deze SPUK te kunnen ontvangen. Indien dit onderdeel binnen deze SPUK wordt afgewezen zal worden gezocht naar alternatieve dekking.

Preventie

 Preventie	 Gerichte aanpak kinderarmoede	 Betaalbare zorg	 Gebruik van bestaande voorzieningen	 Perspectief
 Proactieve gemeente	 Signaleren	 Toegankelijke zorg	 Laagdrempelig en begrijpelijk	 Perspectief bij schulden
 Gedragsaanpak	 Ondersteunen (meedoen)		 Betrekken maatschappelijk veld	 Meedoen in de maatschappij
 Omzien naar elkaar	 Stimuleren (ontwikkelen)			 Ondersteuning inkomen en werk

Om de bestaanszekerheid van mensen te waarborgen is het belangrijk om (problematische) schulden te voorkomen. Hiervoor is een proactieve rol nodig van de gemeente en worden positieve gedragsveranderingen bij de inwoner zoveel mogelijk gestimuleerd. Zo zal Nunspeet een proactieve houding innemen voor wat betreft de financiële educatie voor jongeren, zodat ze goed voorbereid zijn op de vervolgfase na de middelbare school. Dit wordt als belangrijk punt benoemd in het beleidsplan Sociaal Domein en door de Minister voor Armoedebeleid. Naast jongeren worden ook zzp'ers, ouderen en mensen met een migratieachtergrond als kwetsbare doelgroepen genoemd die baat hebben bij proactieve communicatie en financiële educatie⁸. Uit het cliënt-ervaringsonderzoek voor de schuldhelpverlening dat in 2021 is uitgevoerd blijkt dat inwoners pas hulp vroegen nadat ze in grote schulden zaten en geen uitweg meer zagen. Nunspeet zal de kracht van preventie doorzetten door het gebruik van de vroegsignalering te maximaliseren. Om effectief schulden te voorkomen, is het van belang om de zogenoemde 'self-efficacy' van inwoners te vergroten om positieve financiële gedragsveranderingen door te voeren. Self-efficacy wordt gedefinieerd als de verwachting die iemand heeft van zijn eigen vermogen om bepaald gedrag te kunnen uitvoeren⁹. Om gezond financieel gedrag te kunnen vertonen, is het van belang dat je weet wat je moet doen, dat je dat ook kunt doen, en dat je het voldoende belangrijk vindt om gezond te handelen¹⁰. Nunspeet zal inwoners (vrijblijvend) de handvaten bieden om een gezond financieel uitgavenpatroon te ontwikkelen.

Proactieve gemeente

Wat gaan we doen?

We gaan inwoners proactief voorbereiden op belangrijke levensgebeurtenissen en we gaan inwoners zo vroeg mogelijk helpen bij reeds ontstane schulden.

⁸ 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie.

⁹ 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie.

¹⁰ 'NVVK 90 jaar: Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief. Brede effecten van financiële hulpverlening voor hulpvrager, schuldeiser en maatschappij' (2022). NVVK.

1. We informeren jongeren in de gemeente over de belangrijkste wijzigingen na de middelbare school.

We zien relatief steeds meer jongeren met schulden (o.a. vanuit de vroegsignalering schulden). Om financiële bewustwording te vergroten willen we daarom jongeren informeren over de verschillende zaken waar ze rekening mee moeten houden wanneer ze achttien worden, zoals het afsluiten van verzekeringen, aanvragen van toeslagen en het doen van belastingaangifte. We onderzoeken de wijze waarop we proactief een persoonlijke brief, met informatie en tips over financiën, kunnen sturen naar jongeren die bijna achttien worden. De inhoud van de brief willen we samen met straathoekwerk en jongeren zelf gaan opstellen¹¹. Het Financieel Trefpunt zal hier in ieder geval een plek in krijgen. Daarnaast kijken we ook naar andere communicatiemiddelen die aansluiten bij de informatiebehoefte van jongeren.

2. We zetten in op proactieve communicatie, met name naar (financieel) kwetsbare doelgroepen, waaronder ZZP'ers en ouderen.

In het bijzonder benoemen we de voorzieningen die voor ondernemers en ZZP'ers beschikbaar zijn. Ook zij kunnen namelijk gebruik maken van verschillende inkomensvoorzieningen die de gemeente biedt. Zij maken echter relatief weinig gebruik van deze voorzieningen. Voor een deel doordat ondernemers niet graag een beroep doen op de overheid¹², maar voor een deel ook omdat de regelingen te onbekend zijn. In de coronaperiode heeft de gemeente ingezet op intensieve en persoonlijke communicatie naar ondernemers. Dit is door veel ondernemers als positief ervaren, we willen hier op verder bouwen. We communiceren daarom via accountmanagers bedrijven periodiek over de beschikbare voorzieningen, waaronder het Bbz voor levensonderhoud en bedrijfskapitaal, en de ontwikkelingen op het gebied van minimavoorzieningen. Dit is tevens onderdeel van het collegeprogramma.

De grootste groep met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum betreft gepensioneerden (44%). Daarom vestigen we extra aandacht op ouderen. Ook dit is onderdeel van het collegeprogramma. Om ouderen beter te bereiken maken we gebruik van de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman¹³. De Ombudsman noemt een aantal redenen waarom ouderen geen gebruik maken van beschikbare regelingen, waaronder dat ouderen vaak onterecht denken dat zij geen recht hebben op een inkomensvoorziening, dat de voorwaarden te ingewikkeld zijn of dat zij onafhankelijk van de gemeente willen zijn. De Ombudsman draagt ook een aantal oplossingen aan (zowel landelijk als lokaal). Een aantal van deze aanbevelingen vertalen wij naar de praktijk in de gemeente Nunspeet. Zo willen we (net als dat we bij jongeren die bijna achttien worden) onderzoeken op welke wijze aanstaand gepensioneerden met een brief benaderd kunnen worden over bestaande voorzieningen en mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning. Daarnaast willen we de samenwerking tussen gemeente en intermediairs (bijvoorbeeld ouderenconsulenten van het welzijnswerk of sociaal raadslieden) versterken, zodat de ouderenconsulenten inwoners adequaat kunnen informeren over passende regelingen en zodat de sociaal raadslieden meer gevonden worden voor bijvoorbeeld een voorzieningencheck. Zij kunnen ook ter plekke hulp krijgen bij het aanvragen van verschillende regelingen. Hierbij stimuleren we bezoeken bij de ouderen thuis, om zo de drempel te verlagen.

¹¹ Er valt te denken aan vragen en voorzieningen waar de gemeente en maatschappelijke partners bij kunnen helpen en hulpmiddelen van het Nibud voor financiële stabiliteit.

¹² 'Werken zonder armoede' (2021). Sociaal-Economische Raad.

¹³ Met te weinig genoegen nemen' (2022). Nationale Ombudsman.

Uit wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat er een verschil is in bereik van communicatiekanalen per doelgroep. Zo blijkt bijvoorbeeld dat papieren documenten beter werken bij ouderen en sociale media beter werken bij jongeren. Daarom wordt er, afhankelijk van de doelgroep, een mix van promotiemateriaal gebruikt, zoals folders, de website, sociale media kanalen en persoonlijke voorlichting.

3. We benutten de preventieve kracht van vroegsignalering van schulden.

Binnen het proces van de vroegsignalering is de gemeente proactief bezig inwoners met (beginnende) schulden te benaderen voor hulp. Nutsbedrijven, woningcorporaties en zorgverzekeraars (zogenoemde signaalpartners) zijn vanaf 1 januari 2021 verplicht om schulden te melden bij de gemeente. In de Startnotitie Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023 is het proces van de vroegsignalering reeds benoemd. De Minister voor Armoedebelid heeft aangekondigd de vroegsignalering te intensiveren en om meer middelen beschikbaar te stellen. Het kabinet onderzoekt aan de hand van pilots de mogelijkheid om het aantal signaalpartners uit te breiden en dit wettelijk te verankeren. Hierbij wordt gedacht aan hypotheekachterstanden, belasting- en toeslagschulden en studieschulden. Naar aanleiding van de doorgegeven signalen zoekt de gemeente actief contact met de inwoner door middel van huisbezoeken, een brief en/of mail en er wordt telefonisch contact gezocht om hulp aan te bieden. Deze 'outreaching' aanpak wordt ook voortgezet naar aanleiding van de landelijke ontwikkelingen. Indien er structurele formatie uitbreiding nodig is als gevolg van de uitbreiding van het aantal signaalpartners, en daardoor een stijging in het aantal op te pakken signalen, volgt hiervoor een apart collegevoorstel.

4. We benaderen inwoners proactief om mee te denken over het beleid.

Inwoners worden proactief geraadpleegd. Dit is een doorlopende actie. In gesprek met de inwoner zullen persoonlijke ervaringen besproken worden en zullen ideeën uitgewisseld worden voor het te schrijven beleid. De input van de inwoners zal voor zover mogelijk worden meegenomen in de vormgeving van het beleid. Via de verschillende hulporganisaties in Nunspeet en de sociale media kanalen zal er contact gezocht worden met de desbetreffende inwoners.

Gedragsaanpak

Wat gaan we doen?

We zetten in op het vergroten van de financiële bewustwording en zelfredzaamheid van inwoners door financiële voorlichtingen, trainingen en workshops aan te bieden. Ook worden gedragsaanpassingen van inwoners die leiden tot financiële stabiliteit gestimuleerd.

1. We onderzoeken de mogelijkheid voor laagdrempelige budgetcoaching.

Inwoners met (beginnende) financiële zorgen zullen de mogelijkheid voor budgetcoaching aangeboden krijgen op kosten van de gemeente. Budgetcoaching is gericht op het aanleren van de noodzakelijke financiële vaardigheden, zoals het inzichtelijk maken van inkomsten en uitgaven, en het sturen op de nodige gedragsverandering(en) voor een gezonde financiële situatie. De NVVK noemt budgetcoaching, naast budgetbeheer en beschermingsbewind, als een belangrijk instrument om beschikbaar te stellen voor inwoners binnen de schuldhulpverlening. We willen laagdrempelige budgetcoaching beschikbaar stellen. Er zal een pilot gestart worden met de aanwezigheid van een budgetcoach bij het Financieel Trefpunt. Budget coaching kost tussen de € 35,- en € 40,- per uur. Dit betekent dat deze pilot naar verwachting tussen de € 3.640,- en € 4.160,- zal kosten. Doordat de budgetcoach aansluit bij het Financieel Trefpunt is budgetcoaching ook een mogelijkheid voor de doelgroep die niet bij de gemeente in beeld is.

2. We faciliteren inwoners structureel met trainingen en workshops om financiële bewustwording en zelfredzaamheid te bevorderen.

Om financiële problemen bij inwoners te voorkomen is het van belang om structureel trainingen en/of workshops aan te bieden aan inwoners om financiële bewustwording en zelfredzaamheid te creëren. Hierbij kan de doelgroep die bekend is bij de gemeente (vroeg-signalering, schuldhulpverlening en bijstand) gericht benaderd worden, maar zullen alle inwoners van Nunspeet uitgenodigd worden voor deze trainingen en/of workshops via een brief, de website en de sociale media kanalen. Het aanbieden van de volgende trainingen zal opgestart worden in de vorm van een pilot en zal voor eventuele structurele voortzetting geëvalueerd worden. Nibud biedt de budgetcursus Omgaan met geld aan en de workshop Wisselende inkomsten voor uitzendkrachten, flexwerkers en zzp'ers. De budgetcursus Omgaan met geld zal naar verwachting € 7.776,- kosten voor een groep van twaalf deelnemers. De workshop Wisselende inkomsten zal naar verwachting € 2.495,- kosten voor een groep van dertig deelnemers. In de Wet inburgering 2021 is het onderdeel financiële ontzorging opgenomen¹⁴. Hierbij is een van de pijlers het vergroten van financiële zelfredzaamheid van statushouders. Uit de eerste evaluatie blijkt dat de taalbarrière aan het begin van het inburgeringstraject het lastig maakt om wegwijs te worden in het Nederlandse financiële systeem. Om de financiële zelfredzaamheid van statushouders te bevorderen zal er gebruik worden gemaakt van de training Eurowijzer die wordt aangeboden door Vluchtelingenwerk. Deze training is opgenomen in de offerte van Vluchtelingenwerk en kan betaald worden uit de beschikbare middelen voor de Wet inburgering 2021. De cursus zal naar verwachting € 3.563,- kosten voor een groep van 12 deelnemers. Met het oog op de taakstelling van de gemeente Nunspeet zullen er drie bijeenkomsten georganiseerd worden, waardoor de totale kosten naar verwachting € 10.689 zullen bedragen. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat het van belang is om ook de mogelijkheid tot digitale trainingen aan te bieden, omdat voor sommige mensen de drempel tot fysiek aansluiten te hoog is, waardoor er vaak afgezien wordt van het volgen van de trainingen. Bij genoemde cursussen wordt de mogelijkheid tot digitale aanwezigheid geboden.

3. We ontwikkelen een effectieve aanpak tegen energiearmoede.

Het Rijk heeft begin 2022 een bedrag beschikbaar gesteld aan de gemeente om huishoudens (huurders en eigenaar bewoners) met een laag besteedbaar inkomen te helpen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen. De aanpak van de energiearmoede is gericht op gedragsverandering, zodat inwoners hun energie- en gasverbruik verlagen om te besparen op de rekeningen. Een klusteam bezoekt huishoudens met een laag inkomen om kleine energiebesparende maatregelen te implementeren in het huis en voorziet hen daarbij van besparingsadvies. Het bewustzijn van het energie- en gasverbruik wordt vergroot bij de inwoners en ze krijgen handvaten om op het verbruik te besparen. De implementatie van de verschillende onderdelen van het projectplan staat los van dit uitvoeringsplan¹⁵.

Omzien naar elkaar

Wat gaan we doen?

Een effectieve aanpak voor bestaanszekerheid en schulden komt niet alleen van de gemeente of de maatschappelijke partners. We hebben hier de hele samenleving voor nodig, inwoners die omzien naar elkaar.. We willen het gezamenlijke gevoel van verantwoordelijkheid voor de samenleving versterken.

Hoe gaan we dit doen?

We omarmen lokale initiatieven die bestaanszekerheid bevorderen.

Inwoners van de gemeente Nunspeet zijn gedreven, creatief en houden van aanpakken. We kijken naar elkaar om. Dit zien we terug in verschillende initiatieven die vanuit de maatschappij ontstaan. Denk bijvoorbeeld aan de buurtkasten van Stichting Verborgten Armoede Nunspeet of het hulpfonds dat in 2023 is opgericht om huishoudens die moeilijk kunnen rondkomen te ondersteunen. Dit zijn initiatieven die de gemeente toejuicht. Samen komen we namelijk verder. Als er goede plannen vanuit de samenleving worden voorgedragen kiezen we daarom voor een houding waarbij we vooral kijken hoe we kunnen faciliteren. Soms gaat dit alleen om meedenken, soms gaat dit om het beschikbaar stellen van locaties en soms gaat dit om financiële ondersteuning.

Daarnaast sturen we er bij maatschappelijke organisaties op aan om ook de verbinding tussen inwoners waar mogelijk te bevorderen. Dit raakt aan 'normaliseren' (en het benutten van de eigen kracht) zoals dat in het Beleidsplan Sociaal Domein is beschreven. Met normaliseren bedoelen we: kom je als inwoner ergens niet uit of zit je ergens mee? Dan is het heel normaal om hierover ook het gesprek te voeren met de eigen omgeving. Samen staan we immers sterker.

¹⁵Zie Startnotitie Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023.

Gerichte aanpak kinderarmoede

Preventie	Gerichte aanpak kinderarmoede	Betaalbare zorg	Gebruik van bestaande voorzieningen	Perspectief
Proactieve gemeente	Signaleren	Toegankelijke zorg	Laagdrempelig en begrijpelijk	Perspectief bij schulden
Gedragsaanpak	Ondersteunen (meedoen)		Betrekken maatschappelijk veld	Meedoen in de maatschappij
Omzien naar elkaar	Stimuleren (ontwikkelen)			Ondersteuning inkomen en werk

Veel kinderen die opgroeien in armoede krijgen minder kansen om zich volwaardig te ontwikkelen en hebben soms al op jonge leeftijd te maken met sociale uitsluiting. Dit heeft invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling, het welbevinden en het toekomstperspectief van deze kinderen¹⁶. Daarnaast hebben kinderen en jongeren die opgroeien in armoede een grotere kans om *early-life stress*¹⁷ te ervaren, met alle gevolgen van dien. Zij hebben een grotere kans dat zij fysieke of psychische klachten ontwikkelen, waar zij ook op latere leeftijd nog de gevolgen van ondervinden.

Armoede wordt vaak doorgegeven van generatie op generatie. Kinderen die in armoede opgroeien hebben vaak niet dezelfde ontwikkelkansen als hun leeftijdsgenoten die niet in armoede opgroeien. Dit kan verschillende oorzaken hebben: zo hebben ouders soms, van huis uit, minder vaardigheden meegekregen die ontwikkeling en groei van de kinderen stimuleren, hebben ouders niet de financiële middelen om de kinderen volwaardige ontwikkelkansen te geven of is er sprake van een familiecultuur waarin zelfontplooiing moeilijk tot zijn recht komt.

We vinden het belangrijk dat kinderen volwaardig mee kunnen doen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen en ondersteuning krijgen als dit nodig is, onafhankelijk van de achtergrond van het gezin.

Signaleren van kinderarmoede

Wat gaan we doen?

Door in te zetten op het signaleren in welke huishoudens met kinderen sprake is van armoede, wordt hulp gericht ingezet en komt hulp terecht bij de huishoudens waarin dit nodig is.

“Het is lastig om het gesprek met ouders aan te gaan als je niet goed weet op welke hulp je de ouders kunt wijzen”.

- een medewerker van een basisschool uit Nunspeet.

¹⁶ ‘Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein’ (2021). Divosa.

¹⁷ Ieder kind leert omgaan met fysieke, sociale en emotionele oorzaken van stress. Als dit op jonge leeftijd een te grote stapeling is, spreken we van *early-life stress*.

Hoe gaan we dit doen?

1. We faciliteren scholen (en andere instanties) zodat zij op een passende manier naar financiële hulp door kunnen verwijzen.

Scholen vervullen een sleutelrol als het gaat om het vroegtijdig signaleren van armoede. Zij zien immers alle kinderen voorbij komen en zien hiermee dus ook alle kinderen die in armoede opgroeien. Scholen kennen de leerlingen goed en signaleren al veel. In de gesprekken die de gemeente heeft gevoerd met scholen geven zij aan dat zij moeite hebben om opvolging te geven aan deze signalen, doordat zij niet goed weten naar welke regelingen en ondersteuning zij kunnen doorverwijzen. Ze geven aan baat te hebben bij een simpele en heldere manier om door te kunnen verwijzen naar ondersteuning. We ontwikkelen daarom overzichtelijk informatiemateriaal (bijvoorbeeld infographics van voorzieningen op posterformaat) die scholen kunnen ophangen, waarbij we eventueel gebruik maken van een QR-code die direct doorlinkt naar de juiste informatie. Dit materiaal kan ook worden gebruikt voor bijvoorbeeld verloskundigen, consultatiebureaus, jeugd- en huisartsen en sportverenigingen. Zij zien immers ook veel kinderen. Hierbij is het natuurlijk wel zaak dat de informatie waar naar wordt doorverwezen ook helder en begrijpelijk is.

Ondersteunen (meedoen) van kinderen

Wat gaan we doen?

We ondersteunen kinderen en jongeren met passende regelingen en voorzieningen, zodat ieder kind op een goede manier kan opgroeien en mee kan doen met sport en culturele activiteiten.

Hoe gaan we dit doen?

1. We verhogen de bijdrage voor sport en cultuur en versimpelen het gebruik van deze regeling.

De gemeente Nunspeet kent een bijdrage voor sport en cultuur voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Deze bijdrage is momenteel € 150,- voor een volwassene per jaar en € 300,- voor een kind per jaar. Het bedrag voor volwassenen is het bedrag dat in 2015 is vastgesteld. Het bedrag voor kinderen was initieel ook € 150,-, maar is in 2017 opgehoogd naar € 300,- per kind. Doordat deze bedragen in de loop der tijd niet zijn geïndexeerd, maar de prijzen voor bijvoorbeeld sportkleding en contributie wel zijn gestegen, zijn deze bedragen niet meer toereikend om bijvoorbeeld mee te kunnen doen bij een sport- of muziekvereniging. We verhogen daarom de bijdrage voor sport en cultuur vanaf 2024 met € 50,- per jaar, hiermee komt de bijdrage voor een volwassene op € 200,- per jaar en voor minderjarige op € 350,- per jaar. Bij een gelijkblijvend gebruik betekent dit meerkosten van ongeveer € 30.000,- per jaar.

De huidige gemeentelijke verordening voor de bijdrage sport en cultuur¹⁸ belemmert laagdrempelig gebruik van deze regeling, omdat het bedrag op declaratiebasis wordt overgemaakt aan de inwoner. Veel inwoners zijn echter niet in staat om dit bedrag te kunnen voorschieten, waardoor deze manier van werken inwoners tegenhoudt om de bijdrage sport

¹⁸Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2020.

en cultuur te gebruiken. Deze manier van controle bevordert rechtmatigheid, maar doet tegelijkertijd afbreuk aan de doelmatigheid van de regeling (en leidt tot meer uitvoeringskosten). We stappen daarom af van de werkwijze op declaratiebasis en gaan over naar een systematiek gebaseerd op vertrouwen, waarbij de bijdrage in de eerste maand van het jaar in zijn geheel wordt uitbetaald aan de inwoner¹⁹. Hierbij bestaat wel het risico dat de bijdrage ook aan andere zaken wordt besteed dan sport en cultuur. Dit risico accepteren we, omdat autonomie over de bestedingen de eigenwaarde van deze doelgroep ook bevordert, hetgeen sociale inclusie op zijn beurt weer kan bevorderen. Een raadsvoorstel m.b.t. de wijziging van de minima verordening wordt in 2024 separaat aan de raad voorgelegd. De uitwerking van deze werkwijze monitoren we via de vastgestelde KPI's in de kwartaalrapportages aan de raad.

2. We breiden het aanbod van het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) uit en positioneren het JFSC meer in de maatschappij.

De gemeente Nunspeet is aangesloten bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Hierdoor kunnen kinderen uit de gemeente Nunspeet een beroep doen op dit fonds, en via het fonds meedoen aan sport- en cultuurverenigingen. Het JFSC kent geen harde inkomenseisen, maar is er voor ieder huishouden dat, om wat voor reden dan ook, waarin kinderen zijn die niet mee kunnen sporten. Hierbij valt te denken aan huishoudens die niet in aanmerking komen voor de gemeentelijke bijdrage voor sport en cultuur, omdat zij een te hoog inkomen hebben, maar tegelijkertijd hoge woonlasten hebben, waardoor zij onder aan de streep net zo veel te besteden hebben als iemand die een laag inkomen heeft (bijvoorbeeld middeninkomens). De inwoner kan geen zelfstandige aanvraag doen bij het JFSC, dit verloopt altijd via een intermediair. Voorheen verliep minimaal 90% van de aanvragen via de gemeente Nunspeet. De kracht van de maatschappij wordt hierin nog onvoldoende benut. De gemeente Nunspeet is daarom eind 2022/begin 2023 een wervingsactie voor intermediairs gestart bij maatschappelijke partners, zodat het JFSC een veel bredere doelgroep kan bereiken. Inmiddels zijn er 8 nieuwe intermediairs gevonden²⁰. Deze lijn willen we de komende jaren doortrekken, zodat het Jeugdfonds echt een onderdeel wordt van de maatschappij, gefaciliteerd door de gemeente Nunspeet. De gemeente heeft een lokaal aanspreekpunt waar intermediairs terecht kunnen met vragen over aanmeldingen bij het JFSC.

Financiële redenen mogen geen reden zijn waarom een kind niet veilig kan zwemmen. Daarom is de gemeente vanaf 2023 een pilot aangegaan met het JFSC, waarbij inwoners een beroep op het JFSC kunnen doen voor zwemles voor kinderen. De prijzen voor zwemles zijn zodanig hoog (ongeveer € 615,- voor zwemdiploma A of € 890,- voor zwemdiploma ABC) dat de bijdrage sport en cultuur hier geen uitkomst voor biedt. In de pilot zijn twee partijen aangewezen als specifieke intermediair voor zwemlessen: Stichting Verborgten Armoede en VluchtelingenWerk. De pilot zal in 2024 worden geëvalueerd, waarna besloten zal worden of de zwemlessen vanaf 2025 structureel onderdeel worden van het JFSC.

¹⁹In praktijk wordt deze nieuwe werkwijze sinds de zomer 2021 gehanteerd, mede vanwege de hoge druk in de uitvoering i.v.m. de vele noodmaatregelen (Tozo, TONK, energietoeslag, leefgeld Oekraïne).

²⁰O.a. scholen, CJG en VluchtelingenWerk.

3. We betrekken scholieren bij het gemeentelijk beleid voor bestaanszekerheid en schulden.

Jongeren moeten kunnen meedoen in de maatschappij, niet alleen in verenigingsverband, maar ook maatschappelijk. We maken het mogelijk voor scholieren om de maatschappelijke diensttijd (MDT) in te vullen door een project rondom bestaanszekerheid en schulden samen met de gemeente op te pakken. We willen hierbij gebruik maken van het project Speaking Minds (MDT)²¹. In dit traject legt de gemeente een vraagstuk voor op het gebied van bestaanszekerheid of schulden en gaan leerlingen met een getrainde professional aan de slag om tot een advies aan de gemeente te komen. Dit vraagstuk kan zich bijvoorbeeld richten op hoe schulden bij jongeren kunnen worden voorkomen, zodat we de preventieve aanpak onder jongeren kunnen versterken. Zo leren de scholieren de lokale politiek en de gemeente beter kennen, maar leert de gemeente tegelijkertijd wat jongeren belangrijk vinden op het gebied van bestaanszekerheid en waar hun behoefte ligt. Op deze manier willen we gelijk invulling geven aan het onderdeel uit het collegeprogramma waarin we willen onderzoeken hoe we scholen intensiever kunnen betrekken bij financiële voorlichting. De jongeren komen aan het eind van dit traject met een concreet advies aan het college, en voeren vervolgens een praktische opdracht uit in de maatschappij op het gebied van bestaanszekerheid. Het college komt vervolgens met een terugkoppelingsbijeenkomst voor de jongeren, zodat de jongeren ook horen wat er met hun adviezen zijn gedaan. Het project wordt voor 75% gefinancierd door de Rijksoverheid, 25% komt voor rekening van de gemeente. De kosten voor de gemeente bedragen dan nog ongeveer € 12.000,--. Hiervoor zijn momenteel nog geen middelen begroot, we stellen daarom voor om vanaf 2024 een bedrag van € 12.000,-- op de begroting te laten opnemen voor de invulling van deze jongerenparticipatie.

4. We ondersteunen 'nieuwe' ouders door het gebruik van Stichting Babypullen te stimuleren.

Verschillende welzijnsorganisaties lieten weten dat inwoners in de financiële problemen komen door de komst van een kind. Ze kunnen regelmatig de goederen die nodig zijn niet betalen. Ook de Minister voor Armoedebeleid, Carola Schouten, noemt de komst van een kind expliciet als een levensgebeurtenis waar meer aandacht aan besteed moet worden en waar preventief op gehandeld moet worden, omdat dit vaak financiële zorgen als gevolg heeft. In het kader van een Kansrijke Start willen we daarom een samenwerking starten met Stichting Babypullen. Deze stichting verstrekt babystartpakketten (ter waarde van ongeveer € 300,--) met hierin onder andere kleding, verzorgingsproducten, speelgoed en beddengoed, voor aanstaande ouders die moeilijk kunnen rondkomen. De stichting zamelt landelijk gebruikte en nieuwe babypullen in en stelt daar de pakketten van samen. Een hulpverleningsorganisatie dient als intermediair en vraagt voor de ouders een babypakket aan. De stichting kent twee type pakketten: één die al tijdens de zwangerschap wordt toegestuurd met o.a. verschillende maten kleding en één die na twee jaar wordt toegestuurd. We willen hierin graag samenwerken met de verloskundigen. Zij kennen de gezinnen, ze komen er vaak letterlijk achter de voordeur en kunnen als aanvragende intermediair optreden.

De pakketten kosten ongeveer € 60,-- per pakket, er is daarom een bepaalde terughoudendheid bij de verloskundigen om deze pakketten aan te vragen wanneer de verloskundigen of de ouders zelf voor deze kosten moet opdraaien. We verwachten dat er in de gemeente

²¹ Dit is een samenwerking van Save The Children, Defence for Children en Stimulansz.

Nunspeet ongeveer 30 geboortes per jaar²² zijn in huishoudens met armoede. Ieder van deze kinderen krijgt 2 pakketten á € 60,-- (= € 120,--). De totale kosten voor de gemeente komen hiermee op 30 x € 120,-- = € 3.600,--. Dit bedrag willen we beschikbaar stellen aan Stichting Babyspullen voor huishoudens uit de gemeente Nunspeet, waarmee de verloskundigen geen financiële drempel meer hoeven te ervaren om een babystartpakket aan te vragen, zodat aanstaande ouders die in armoede leven ondersteund worden met babygoederen bij de geboorte van een kind en zij minder financiële stress hoeven te ervaren. Voor de bekostiging zoeken we aansluiting bij de GALA-SPUK.

Stimuleren van ontwikkelkansen van kinderen

Wat gaan we doen?

We bieden passende voorzieningen en regelingen aan, zodat kinderen, ongeacht hun thuis-situatie, waar mogelijk gelijkwaardige ontwikkelkansen hebben.

“Ik heb er wakker van gelegen toen mijn kinderen de overstap naar de middelbare school maakten. Ik wist niet hoe ik dit moest betalen.”

- een inwoner uit de gemeente Nunspeet.

Hoe gaan we dit doen?

1. We gaan een samenwerking aan met Stichting Leergeld, zodat kinderen onbezorgd onderwijs kunnen volgen en mee kunnen doen aan schoolactiviteiten.

Uit gesprekken met inwoners en lokale organisaties is gebleken dat de overstap van basisschool naar middelbare school veel zorgen opleveren in gezinnen met een laag inkomen. Volgens het Nibud kan deze overstap al snel € 600,-- per kind kosten²³. Er zijn dan veel spullen nodig zoals een fiets, een laptop, boeken en andere schoolspullen (waaronder een (grafische) rekenmachine). Dit is echter voor een aantal huis-houdens moeilijk betaalbaar, waardoor er een kansenongelijkheid kan ontstaan. We willen voorkomen dat de financiële status van gezinnen tot kansenongelijkheid leidt.

We gaan daarom als gemeente Nunspeet samenwerken met Stichting Leergeld, om zo kans-ongelijkheid voor kinderen en jongeren te vergroten. Stichting Leergeld (momenteel actief in 75% van alle Nederlandse gemeenten) helpt kinderen in armoede bij bijvoorbeeld de overgang van basisschool naar middelbare school. De stichting doet dit door bepaalde voorzieningen te bekostigen zoals, laptops, fietsen en schoolspullen (die bijvoorbeeld nodig zijn bij de overstap van basis- naar middelbaar onderwijs).

Stichting Leergeld werkt met lokale afdelingen. Er is onderzocht of een lokale Nunspeetse afdeling haalbaar is, maar dit is, vanwege de grootte van de gemeente, geen haalbare optie. We onderzoeken daarom de mogelijkheid om aan te sluiten bij Stichting Leergeld Randmeren, de samenwerking van Stichting Leergeld in Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde. Ouders kunnen zelfstandig een aanvraag indienen bij deze lokale afdeling van Stichting Leergeld. De vrijwilligers van de stichting komen ook bij de gezinnen thuis, waardoor zij ook weer verder kunnen verwijzen naar ondersteuning wanneer dit nodig is.

De inzet van Stichting Leergeld heeft voor de gemeente drie grote voordelen: 1) de aanvragen

²² Gebaseerd op 334 geboortes in 2020 en ongeveer 1 op de 13 huishoudens die leven in armoede (334/13= 26, dit ronden we af naar 30).

²³ 'Huidig inkomensondersteuningssysteem onvoldoende om armoede tegen te gaan' (2020). Nibud.

worden niet behandeld door medewerkers van de gemeente, waardoor er geen extra formatieruimte nodig is, 2) door de inzet van Stichting Leergeld hoeven inwoners niet langer de bijdrage sport en cultuur (deels) te gebruiken voor schoolreisjes of schoolspullen. Hierdoor blijft er in de bijdrage sport en cultuur meer ruimte over die écht voor sport en cultuur kan worden ingezet, en 3) doordat vrijwilligers bij de mensen thuis komen, kunnen zij ook het gesprek aangaan over andere hulpverlening en andere ondersteunende voorzieningen. De financieringssystematiek die gehanteerd wordt is vergelijkbaar met die van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. De gemeente maakt jaarlijks een bedrag over naar de stichting. Dit bedrag wordt vervolgens beschikbaar gesteld voor voorzieningen voor inwoners uit de gemeente Nunspeet met een laag inkomen. We verwachten jaarlijks een bedrag van € 25.000,--²⁴ nodig te hebben voor Stichting Leergeld.

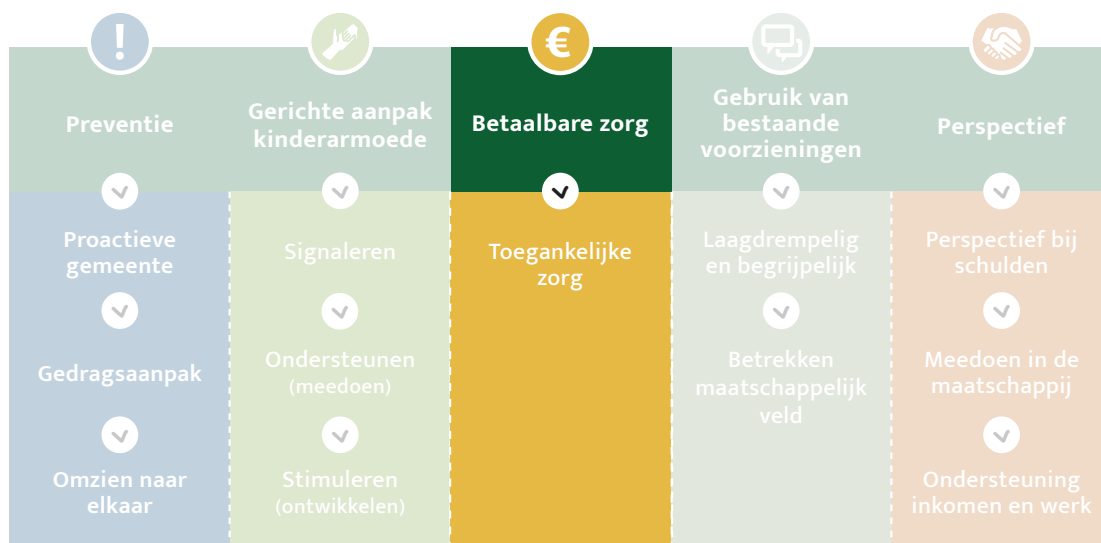
2. Het onderdeel bestaanszekerheid en schulden sluit aan bij de plannen die rondom het OKO-model worden ontwikkeld.

In de gemeente Nunspeet willen we aandacht geven aan het verminderen van middelengebruik onder jongeren. Samen met regiogemeenten op de Noord-Veluwe zijn we daarom met ingang van 2023 begonnen met het project ‘Opgroeien in een Kansrijke Omgeving’, oftewel OKO. OKO is een preventiemodel dat zich richt op een positieve, gezonde en gelukkige leefomgeving van jongeren door ons te focussen op vier beschermende factoren bij middelengebruik: school, vrije tijd, peergroep (vrienden) en ouders. Samen met stakeholders rondom opgroeiende jeugd creëren we een community en proberen we deze beschermende factoren te versterken in de hoop het middelengebruik te verkleinen. Dit doen we door telkens de volgende cyclus te doorlopen: we monitoren tweejaarlijks door middel van een vragenlijst het welbevinden van jongeren en de aanwezigheid van middelen, bespreken de uitkomsten met de community en bieden interventies en/of activiteiten aan die passend zijn bij de beschermingsfactor waarop we ons willen focussen. De OKO-werkwijze is datagedreven en communitybased en vormt een bewezen aanpak voor resultaten op de lange termijn.

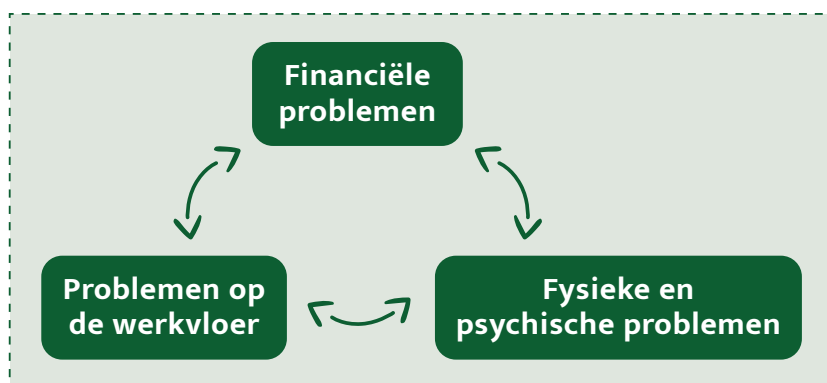
Bestaanszekerheid en schulden betreft in beginsel geen domein waar OKO zich op richt. Desalniettemin komt het vraagstuk in hoeverre bestaanszekerheid en schulden van invloed zijn binnen deze domeinen mogelijk aan de orde wanneer de uitkomsten van de monitor bekend zijn. Zo kan financiële problematiek bijvoorbeeld van invloed zijn op de relatie tussen ouders en kind en kunnen financiële problemen een reden vormen om niet mee te doen aan activiteiten op het gebied van vrije tijdsbesteding. Ook met het oog op een integrale werkwijze is het van belang om hiervoor aandacht te hebben bij het aanbieden van interventies en/of activiteiten die volgen uit OKO. Hieraan zal daarom aandacht worden besteed in het plan van aanpak voor OKO, dat op een later moment zal worden voorgelegd aan het college en de raad.

²⁴Dit bedrag is vergelijkbaar met het bedrag dat de gemeente Putten bijdraagt.

Betaalbare zorg

Armoede en schulden hebben invloed op het welzijn en de gezondheid van mensen²⁵. Deze mensen hebben een grotere kans om problemen te ervaren op het gebied van geestelijke gezondheid, sociaal netwerk of werk. Gezondheid raakt hierdoor dus ook aan andere leefgebieden. Zo kan er een negatieve cirkel ontstaan tussen gezondheid, werk en financiën. Als er gebrek is aan perspectief, dan is het moeilijk om zo'n cirkel te doorbreken (zie het voorbeeld bij figuur 1). Het gaat hierbij in eerste instantie om het creëren van een positieve beweging (Positieve Gezondheid), waardoor iemand weer in staat wordt gesteld om nieuwe positieve stappen te zetten. Tegelijkertijd willen we zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners door gezondheid in de problemen komen. Stress is voor veel inwoners met schulden van grote invloed op hun gezondheid en op de keuzes die zij maken, ook financieel. Een perspectiefgerichte aanpak vraagt daarom ook om een stress-sensitieve aanpak. Zo creëren we door stress te verminderen weer perspectief.

Figuur 1: voorbeeld van 'armoedecirkel'. Van ziek worden, naar werk verliezen, naar financiële problemen, naar psychische problemen, naar niet meer in staat zijn om te werken, etc.

Toegankelijke zorg

Wat gaan we doen?

We zorgen ervoor dat zorg betaalbaar is, zodat mensen geen zorg hoeven te mijden vanwege financiële redenen. Inwoners die chronische zorg nodig hebben, ondersteunen we met passende financiële regelingen.

1. We bieden een betaalbare collectieve zorgverzekering aan die past bij de zorgbehoefte van de inwoner.

De gemeente Nunspeet biedt inwoners met een laag inkomen een collectieve zorgverzekering aan via Zilveren Kruis Achmea, de zogenaamde gemeentepolis. De gemeentepolis bestaat uit een basisverzekering, een aanvullende verzekering en een tandartsverzekering. Voor iedere inwoner die gebruik maakt van de gemeentepolis draagt de gemeentelijke maandelijks een bedrag bij aan Zilveren Kruis, waardoor de premie die de inwoner nog moet betalen lager is. Daarnaast is de dekking in de gemeentepolissen net wat ruimer dan in de reguliere aanvullende pakketten.

In 2022 is het gemeentelijke aanbod van de gemeentepolis uitgebreid. Veel inwoners waren niet passend verzekerd, doordat het gemeentelijke aanbod relatief ‘zware’ zorgpakketten waren (Aanvullend 2 en 3). Vanaf 2023 biedt de gemeente daarom ook een Aanvullend 1 pakket, voor inwoners met een beperkte zorgbehoefte. Zij kunnen zich op deze manier toch goed laten verzekeren (inclusief tandartsverzekering), zonder dat zij te veel betalen voor zorg die niet voor hen van toepassing is.

Daarnaast is de maandelijkse gemeentelijke bijdrage per gemeentepolis verhoogd²⁶, waardoor de zorgpolis betaalbaarder is geworden. De gemeente ontving namelijk van o.a. inwoners, maatschappelijke organisaties en bewindvoerders signalen dat er geen aanvullende verzekering meer werd afgesloten voor inwoners die wél een hoge zorgbehoefte hadden, omdat er geen financiële ruimte meer was voor deze aanvullende verzekering. Deze inwoners lopen een groot risico op schulden wanneer de zorgkosten zelf gedragen moeten worden. Er is zodoende, vooruitlopend op dit uitvoeringsplan, besloten de maandelijkse bijdrage te verhogen, waardoor de zorgverzekeraar betaalbaarder is geworden vanaf 1 januari 2023. Om de zorgverzekering (en hiermee de toegang tot zorg) betaalbaar te houden voor inwoners met een grotere zorgbehoefte en een laag inkomen, behouden we ook de komende jaren de collectieve zorgverzekering beschikbaar, waar nodig passen we de maandelijkse bijdrage aan.

2. We starten een regeling ‘compensatie eigen risico’ voor inwoners met een laag inkomen en chronische ziektekosten.

Inwoners die te maken hebben met chronische ziekte, hebben een grotere kans dat zij bijstandsafhankelijk zijn en blijven. In veel gevallen zullen zij, ook met begeleiding, niet in staat zijn om met betaald werk een inkomen boven de bijstandsnorm te verdienen. Tegelijkertijd moeten zij wel jaarlijks het volledig eigen risico betalen, vanwege de chronische ziekte die zij hebben. Doordat zij een laag inkomen hebben en meer kosten maken, kunnen zij minder vaak een financiële buffer opbouwen om financiële tegenslagen op te kunnen vangen. Om deze inwoners de ondersteunen starten we vanaf 1 april 2024 met de regeling ‘compensatie eigen risico chronisch zieken’. Deze regeling zal verder worden uitgewerkt in beleidsregels, maar zal in ieder geval de volgende kaders bevatten:

²⁶ De maandelijkse bijdrage die tot 1 januari 2023 gold is vastgesteld in 2015 en is daarna niet meer geïndexeerd of aangepast.

- de regeling is bedoeld voor:
  - inwoners van de gemeente Nunspeet van 18 jaar of ouder;
  - inwoners die minimaal drie aaneengesloten jaren voorafgaand aan de aanvraag het volledig wettelijk eigen risico hebben gebruikt;
- de compensatie wordt aangevraagd in het half jaar ná afloop van het kalenderjaar waarin het eigen risico volledig is betaald;
- de compensatie bedraagt 100% van het wettelijk eigen risico van het kalenderjaar voorafgaand waarin de aanvraag wordt ingediend;
- er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de inkomens- en vermogensgrenzen die ook gelden voor de andere minimaregelingen die de gemeente Nunspeet aanbiedt.

Een voorbeeld: een alleenstaande met een laag inkomen en weinig vermogen heeft in 2021, 2022 en 2023 het volledige wettelijke eigen risico betaald. Hij kan dan van januari tot en met juni 2024 een compensatie vragen van het wettelijk eigen risico zoals deze in 2023 gold (€ 385,-). Betaalt hij in 2024 opnieuw het volledige eigen risico? Dan kan hij van januari tot en met juni 2025 opnieuw een compensatie aanvragen voor het wettelijk eigen risico zoals die in 2024 gold. Hij heeft dan immers opnieuw drie opeenvolgende jaren het volledig eigen risico moeten betalen.

We verwachten dat jaarlijks ongeveer 100 personen gebruik zullen maken van deze regeling²⁷. Als we rekenen met een 100% vergoeding van het wettelijk eigen risico van 2023 (€ 385,-) dan verwachten we $100 \times € 385,- = € 38.500,-$ aan verstrekkingen. Hier boven op komen nog uitvoeringskosten, de aanvragen zullen immers behandeld (en administratief verwerkt) moeten worden. Een belangrijke voorwaarde voor de uitvoering van deze regeling is dan ook structurele formatie-uitbreiding van 0,20 FTE²⁸, ofwel € 14.000,- per jaar. De totale kosten voor de uitvoering van deze regeling komen dan naar verwachting structureel uit op € 52.500,- per jaar.

3. We faciliteren trainingen of workshops om gezond te kunnen koken met een laag budget.

Het is voor veel inwoners moeilijk om gezond te kunnen koken wanneer zij een laag inkomen hebben. Een zak patat is immers veel goedkoper dan verse groenten. Mensen met een (langdurig) laag inkomen hebben gemiddeld genomen een hogere kans op overgewicht en hebben daarmee uiteindelijk ook vaker te maken met hogere zorgkosten.

We onderzoeken daarom de mogelijkheid met maatschappelijke partners (welzijn, WOC en volksuniversiteit) tot een gezamenlijke (voor de inwoner kosteloze) training of workshop te komen waarin inwoners met een laag inkomen kunnen leren hoe zij met een laag budget toch gezond kunnen koken. De gemeente pakt hier een faciliterende rol en laat de invulling van de training of workshop bij de maatschappelijke partners. Wel geeft de gemeente een doelstelling mee: inwoners met een (langdurig) laag budget zijn na de training/workshop in staat om zelfstandig gezond te koken. Tijdens deze training/workshop zal ook ruimte zijn voor het bespreken van de financiële situatie van de inwoner. Waar nodig kan ook worden

²⁷ Gebaseerd op gebruik van een soortgelijke regeling bij vergelijkbare gemeenten in de regio.

²⁸ Gebaseerd op 100 aanvragen per jaar voor de behandeling, administratie, bezwaar/beroep, en informeren inwoners en partners.

doorverwezen naar andere ondersteuningsmogelijkheden.

Dit doen we in eerste instantie in de vorm van een pilot in 2024, waarin twee trainingsrondes (één per halfjaar) plaats zullen vinden. De groepen bestaan uit maximaal 12 personen. De kosten zullen naar verwachting in totaal € 3.700,-- bedragen (€ 1.850,-- per trainingsgroep²⁹). Voor de bekostiging zoeken we aansluiting bij de GALA-SPUK.

4. We faciliteren maatschappelijke organisaties mee te doen in de aanpak van menstruatiearmoede door aan te sluiten bij het Armoedefonds.

Levensmiddelen en verzorgingsproducten worden steeds duurder. Sommige mensen worden hierdoor gedwongen om keuzes te maken tussen voeding of verzorging. Meisjes blijven hierdoor soms thuis van school en krijgen zo een lesachterstand. Ook bij volwassen vrouwen kan het gebrek aan menstruatieproducten leiden tot een achterstand in de maatschappij (door dat zij bijvoorbeeld een hogere drempel naar werk ervaren of minder kansen krijgen op de werkvloer als zij vanwege het gebrek aan menstruatieproducten thuis blijven). Dit leidt tot kansenongelijkheid op basis van geslacht.

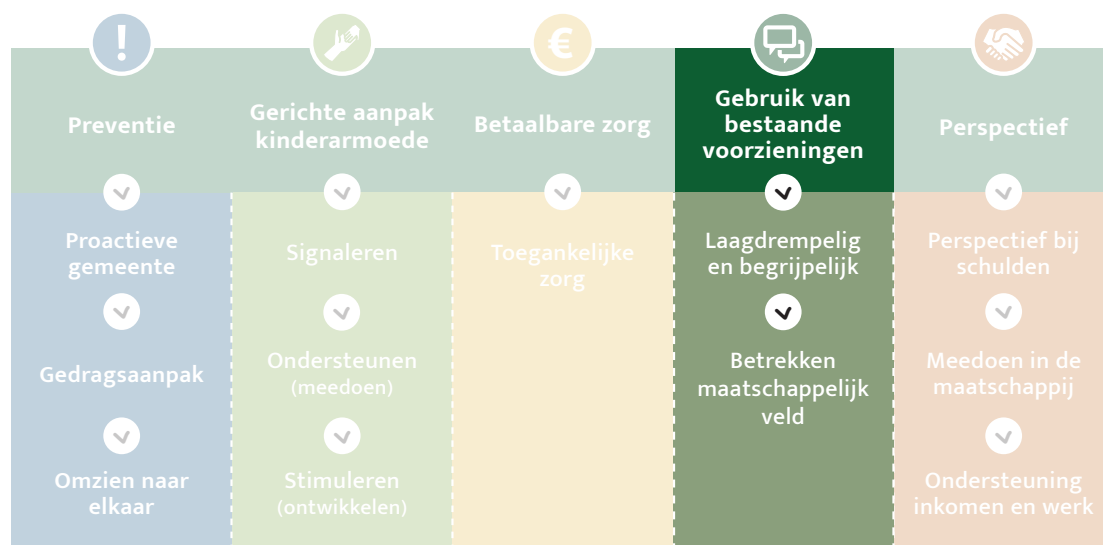
Om dit probleem aan te pakken willen we een netwerk creëren van menstruatie-uitgiftepunten. De gemeente sluit hiervoor aan bij het Armoedefonds en doet een jaarlijkse bijdrage aan dit fonds. Hierdoor kunnen maatschappelijke organisaties bij het Armoedefonds een aanvraag doen om uitgiftepunt voor menstruatieproducten te worden. Deze partijen kunnen dan periodiek aanvragen doen bij het Armoedefonds voor menstruatieproducten, die zij vervolgens weer kosteloos aan de inwoner kunnen verstrekken. De Voedselhulp Nunspeet is momenteel al een uitgiftepunt. We willen ook graag dat andere organisaties zich aansluiten als uitgiftepunt, om zo een breed dekkend netwerk te hebben waar inwoners gratis menstruatieproducten kunnen verkrijgen.

We willen daarom een samenwerking aangaan met het Armoedefonds, waarbij de gemeente een jaarlijkse bijdrage doet aan het fonds van € 5.500,-- per jaar³⁰ om de materiaalkosten te bekostigen. Ook voor dit onderdeel willen we aansluiting zoeken bij de GALA-SPUK.

²⁹ Gebaseerd op een eerste kosteninschatting na overleg met de samenwerkende partijen.

³⁰ Gebaseerd op een kostenschätzung van het Armoedefonds bij een gemeente met ongeveer 28.000 inwoners.

Gebruik van bestaande voorzieningen

De gemeente Nunspeet biedt veel verschillende voorzieningen aan op het gebied van armoede en schulden. Zo zijn er verschillende gemeentelijke regelingen en schuldhulpverleningsmogelijkheden. Het is belangrijk dat de bestaande voorzieningen bekend zijn bij de inwoners en dat de voorzieningen gemakkelijk aan te vragen zijn. Hierdoor is het intensiveren van het gebruik van bestaande voorzieningen een belangrijke pijler in dit uitvoeringsplan.

We willen inzetten op het vergroten van de bekendheid van bestaande voorzieningen door deze zo begrijpelijk mogelijk aan de man te brengen. Hier is heldere communicatie vanuit de gemeente voor nodig³¹ en het gebruikmaken van de relevantie communicatiekanalen om de doelgroep te bereiken³². Ook is het van belang om de aanvraag van een voorziening zo laagdrempelig, eenvoudig en mensgericht mogelijk in te richten³³. Het is van belang om de mentale en administratieve drempel voor aanmelding te verlagen en actieve en eenvoudige ondersteuning bij het aanvragen van de voorzieningen te bieden³⁴. Daarnaast willen we meer gebruik maken van de mogelijkheden die het maatschappelijk middenveld biedt en hun signaleringsfunctie optimaliseren. Inwoners weten niet altijd bij wie ze terecht kunnen voor hun hulpvraag, waardoor ze sneller in de problemen komen³⁵.

Laagdrempelig en begrijpelijk

Wat gaan we doen?

Inkomensvoorzieningen zijn bedoeld voor huishoudens die het financieel, al dan niet tijdelijk, niet of moeilijk redden. We vinden het belangrijk dat ondersteunende voorzieningen zoveel mogelijk worden gebruikt, daar zijn ze immers voor. We zetten daarom in op intensieve communicatie, het verbeteren van het taalgebruik in communicatie en de begrijpelijkheid van de bestaande regelingen en voorzieningen. De regelingen moeten makkelijk aan te vragen zijn. Komt iemand er niet uit? Dan weet hij de weg te vinden naar hulp bij het aanvragen van voorzieningen.

³¹ 'Preventieplan zorg en veiligheid: Stop het stapelen' (2022). VNG.

³² 'Huidig inkomensondersteuningssysteem onvoldoende om armoede tegen te gaan' (2020). Nibud.

³³ 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie.

³⁴ 'Van schuld naar schone lei' (2022). RVS.

³⁵ 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie

We maken de informatievoorziening en aanvraagroutes zo begrijpelijk en laagdrempelig mogelijk voor de inwoner, met hierin speciale aandacht op doelgroepen die minder (digi)taalvaardig zijn, zoals ouderen en laaggeletterden.

Er valt nog veel winst te behalen in het gebruik van ondersteunende voorzieningen. Uit het kwalitatieve cliëntervaringsonderzoek Schuldhulpverlening van 2021 blijkt 53% van de respondenten aangeeft onvoldoende bekend te zijn met informatie over hulpverlening bij schulden en geldzaken (buiten schuldhulpverlening om). De overige respondenten geven aan de informatie te kennen via de gemeentelijke website, folder of medewerkers van de gemeente of via Stimenz. Uit het kwantitatieve cliëntervaringsonderzoek Minimaregelingen van 2022 blijkt dat ruimt twee derde van de respondenten voldoende op de hoogte is van waar zij terecht kunnen voor financiële ondersteuning. Een derde van de respondenten is echter onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning. We onderzoeken daarom hoe we de informatievoorziening kunnen verbeteren, zodat inwoners **1)** weten waar zij terecht kunnen als zij vragen over financiële ondersteuning hebben en **2)** weten wat het aanbod aan inkomensregeling is en hoe zij deze regelingen kunnen gebruiken.

In de afgelopen jaren is er wel steeds meer aandacht geweest om informatie zoveel mogelijk in begrijpelijke en heldere taal te schrijven, zowel op de gemeentelijke website als in schriftelijke communicatie naar de inwoner toe. Dit is een doorlopend en continu proces.

Afgelopen jaren is ook ingezet op visuele communicatie en zijn er animatiefilmpjes ontwikkeld die gebruikt worden in communicatie-uitingen rondom de collectieve zorgverzekering en de minimaregelingen (zowel via sociale media als op de gemeentelijke website). Hierin wordt ook de link naar het Financieel Trefpunt gelegd. Hiermee zijn we er echter nog niet. We hebben een aantal concrete actiepunten met betrekking tot het verbeteren van de informatievoorziening:

- a) *We gaan samen met inwoners en maatschappelijke partners aan de slag om onze communicatie te verbeteren.***

Om de informatievoorziening verder te verbeteren onderzoeken we hoe we de gemeentelijke website aan moeten passen, zodat inkomensondersteuning begrijpelijk, helder en goed te vinden is. Dit doen we samen met inwoners en maatschappelijke partners. We organiseren een klankbordsessie waarin zij kunnen meedenken over de gemeentelijke website, brieven en andere communicatie-uitingen. Deze werkwijze is ook toegepast bij het uitvoeringsplan inburgering 2021 en bracht waardevolle informatie op³⁶.

- b) *Medewerkers van de gemeente zijn op de hoogte van de ondersteuningsmogelijkheden en weten de vraag van de inwoner op de juiste plek in de organisatie te beleggen.***

Daarnaast moet een inwoner goed geholpen worden als hij een vraag heeft over financiën. We moeten daarbij niet alleen kijken naar de vraag op zich, maar we moeten ook meedenken. Kunnen we bijvoorbeeld ook informeren over een individuele inkomenstoeslag als er een vraag over de bijdrage voor sport en cultuur binnenkomt? Dit vraagt ook goede interne afstemming. Een vraag kan bij de gemeente namelijk via allerlei verschillende kanalen binnenkomen (bijvoorbeeld via het KCC, Publiek Loket, receptie, maar ook via collega's die contact hebben met bijvoorbeeld ondernemers, scholen, woningbouw, etc.). We nemen de gemeentemedewerkers daarom gemeentebreed mee in interne communicatie over inkomensvoorzieningen- en ondersteuningsmogelijkheden.

³⁶Zie Uitvoeringsplan Wet inburgering gemeente Nunspeet 2021.

c) *We vereenvoudigen het aanvragen van inkomensondersteunende regelingen.*

Uit het cliëntervaringsonderzoek Minimaregelingen 2022 blijkt dat een groot deel het niet makkelijk vindt om regelingen aan te vragen. Zo gaf 57% in de leeftijdscategorie 36 tot en met 55 jaar aan hulp nodig te hebben bij het invullen van het aanvraagformulier voor de minimaregelingen. In de categorie 56 tot en met 65 jaar was dit 31%. Redenen die zij hiervoor geven zijn dat het formulier te moeilijk is te vinden op de website en dat vragen onvoldoende duidelijk zijn. Beide onderdelen nemen we mee bij de klankbordsessies die we organiseren. Om het aanvragen makkelijker te maken, willen we in 2024 in ieder geval een digitale aanvraagroute realiseren voor alle gemeentelijke regelingen. Met een digitale aanvraagroute kunnen we afdwingen dat alleen vragen gesteld worden die relevant zijn voor de persoonlijke situatie voor de aanvrager. Daarnaast hoeft de inwoner niet langer omslachtig het formulier te downloaden, te printen en toe te sturen naar de gemeente, maar kan dit met een DigiD-aanvraag allemaal digitaal. We realiseren ons dat een deel van de aanvragers niet digitaal vaardig is en liever een papieren aanvraag doet. Daarom zorgen we er voor dat een papieren aanvraag altijd mogelijk blijft.

Ondanks dat er de afgelopen jaren een aantal vereenvoudigingen zijn doorgevoerd bij de minimaregelingen (zo worden de minimaregelingen voor ouderen voor onbepaalde tijd toegekend, omdat zij doorgaans een stabiel inkomen hebben. Zij hoeven hierdoor geen periodieke aanvraag meer te doen), blijven we zoeken naar andere mogelijkheden om verder te vereenvoudigen. We zoeken naar een mogelijkheid om het aanvragen voor inwoners die te maken hebben met wisselende inkomsten makkelijker te maken (denk aan ZZP'ers of oproepkrachten) door bijvoorbeeld te kijken naar een gemiddeld inkomen over een langere periode. De huidige verordening individuele inkomenstoeslag (IIT) zorgt voor veel verwarring bij inwoners, omdat deze eens per twaalf maanden kan worden aangevraagd. Is de aanvraagdatum bijvoorbeeld 23 april 2023, dan kan de IIT voor het eerst weer worden aangevraagd op 23 april 2024. Om de IIT begrijpelijker te maken passen we de toekenningsdatum aan naar de eerste dag van de maand waarin de aanvraag is gedaan (of de eerstvolgende aansluitende maand waarin recht bestaat). In het genoemde voorbeeld wordt de IIT dan toegekend per 1 april 2023. Wordt er in 2024 een nieuwe aanvraag gedaan op 26 april 2024, dan kan de IIT opnieuw worden verstrekt per 1 april 2024. De inwoner kan hierdoor altijd gebruik maken van een doorlopende IIT-periode.

De wijzigingen in verordening en beleidsregels worden op een later moment aan het college en de raad voorgelegd.

d) *De inwoner bij wie het niet lukt om zelfstandig een aanvraag in te dienen is op de hoogte van de ondersteuning die hij hierbij kan krijgen.*

We weten dat bijvoorbeeld laaggeletterdheid en licht verstandelijke beperkingen risicofactoren zijn voor armoede. Een deel van de doelgroep zal daarom, om wat voor reden dan ook, niet in staat zijn om zelfstandig een aanvraag in te kunnen dienen. Het moet voor hen duidelijk zijn waar zij terecht kunnen voor hulp bij het doen van een aanvraag. Het Financieel Trefpunt kan hierbij helpen, we zorgen er daarom voor dat het Financieel Trefpunt een centraal punt is in onze communicatie en dat maatschappelijke partners het Financieel Trefpunt ook goed weten te vinden.

e) *We laten onze gemeentelijke website en brieven checken op helder en begrijpelijk taalgebruik.*

Als we het over helder en begrijpelijk taalgebruik hebben, dan hebben we het vaak over taal op B1-niveau volgens het Europees Referentiekader. Gemeenten communiceren vaak nog op een hoger niveau, waardoor een groot deel van de inwoners gemeentelijke communicatie

niet begrijpt. We laten daarom het taalgebruik van onze brieven en website toetsen door experts en passen waar nodig onze teksten aan. We verwachten jaarlijks € 2.500,- aan kosten op dit onderdeel.

f) We zetten een gerichte digitale campagne op over de gemeentelijke inkomensregelingen en het Financieel Trefpunt.

Er zijn tegenwoordig steeds meer digitale mogelijkheden om gericht te communiceren. Denk hierbij aan communicatie gericht op inwoners die bepaalde zoektermen gebruiken of bepaalde websites bezoeken. We willen dat onze regelingen bekend zijn. We willen daarom ook deze digitale mogelijkheden benutten om over de ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente en het Financieel Trefpunt te communiceren. We starten met een online-campagne die in de maanden januari tot en met oktober zich richt op de minimaregelingen en het Financieel Trefpunt en in november december op de gemeentelijke collectieve zorgverzekering. Daarbij kijken we ook naar bestaande mogelijkheden, zoals de schermen in het gemeentehuis. Om dit te kunnen doen zal extra budget vrij gemaakt moeten worden. We verwachten over een heel jaar ongeveer € 10.000,- aan kosten om deze doelstelling te kunnen realiseren. We evalueren de campagne na één jaar om te achterhalen of dit tot extra gebruik van de regelingen heeft geleid. Wel merken we aan de voorkant op dat er ook een grote preventieve kracht zit in continue communicatie die niet altijd 1-op-1 zal worden doorvertaald in gebruikscijfers. Een inwoner kan nu namelijk in een situatie zitten waarin hij geen financiële ondersteuning nodig heeft, maar in de toekomst wel. De kans dat hij de hulp dan op een later moment alsnog weet te vinden, desnoods doordat hij zelf weer op zoek gaat naar informatie, is dan groter.

Betrekken maatschappelijk veld

Wat gaan we doen?

We betrekken onze maatschappelijke partners om tot een brede en integrale aanpak van bestaanszekerheid en schulden te komen. Het thema en de problematiek zijn breed, daarom kunnen we alleen tot een effectieve aanpak komen als we dit met elkaar doen.

Hoe gaan we dit doen?

1. We faciliteren onze maatschappelijke partners met gezamenlijke trainingen op het gebied van stress-sensitief werken.

Mensen zeggen eerder 'nee' als zij stress ervaren³⁷. Dit kan voor de professional lijken op een gebrek aan motivatie om hulpverlening of ondersteuning te accepteren, maar veel vaker zorgt stress in deze situaties ervoor dat het doen-vermogen van de inwoner minder wordt, waardoor iemand zich terugtrekt uit hulpverlening. De NVVK³⁸ stelt dan ook dat hulpverlening effectiever wordt als rekening wordt gehouden met de emotionele staat van mensen in verschillende fasen, lees: stress-sensitieve hulpverlening is effectievere hulpverlening. Uit een aantal gesprekken die we hebben gevoerd met inwoners kwam ditzelfde beeld naar voren. Zij geven aan dat stress een van de grootste pijnpunten rondom hulpverlening vormde. Deze stress (bijvoorbeeld door schulden) begint voordat hulpverlening in beeld is en bouwt langzaam op. Dit kan oplopen tot iemand de uitweg uit zijn eigen situatie niet meer ziet. De

³⁷ 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020). Movisie.

³⁸ NVVK 90 jaar. Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief (2022). NVVK.

stap om hulp te vragen is voor veel mensen enorm. Dan is het des te belangrijker dat wanneer een inwoner om hulp vraagt, hij zich gehoord en gesteund voelt. Inwoners geven aan dat dit niet altijd het geval is geweest, zowel bij gemeente als bij maatschappelijke organisaties. In sommige gevallen hebben inwoners zich uit de hulpverlening terug getrokken en hadden zij het gevoel dat zij er alsnog alleen voor stonden.

We willen daarom breed inzetten op stress-sensitieve dienstverlening³⁹ in het Sociaal Domein. Dit gaan we doen door trainingen te faciliteren op het gebied van stress-sensitief werken in het Sociaal Domein, waar professionals én vrijwilligers van maatschappelijke partners zich kosteloos voor kunnen inschrijven. In eerste instantie zullen twee trainingen plaatsvinden en zal daarna worden geëvalueerd of er behoefte is aan structurele invulling van deze trainingen. Deze trainingen zullen incidenteel uit het Programma Sociaal Domein worden bekostigd. Indien er behoefte is om de training een structureel karakter te geven, dan wordt dit aan het college en de raad voorgelegd en zal hier budget voor moeten worden vrijgemaakt.

“Toen ik eindelijk om hulp moest ik vroeg zo veel verschillende gegevens aanleveren dat de hulpverlening mij teveel werd. Pas toen ik later een medewerker sprak die de tijd voor me nam en écht naar me luisterde, durfde ik hulp te accepteren.”

- een inwoner uit de gemeente Nunspeet.

2. We verbinden maatschappelijke organisaties aan elkaar en zorgen ervoor dat zij over de juiste informatie op het gebied van bestaanszekerheid en schulden beschikken.

We willen een integrale aanpak van bestaanszekerheid en schulden. Om dit voor elkaar te krijgen, moeten de partijen, die op wat voor manier dan ook, te maken hebben met een inwoner met financiële problemen, weten wie wat doet en wat de mogelijkheden van ondersteuning zijn. Maar moeten we ook een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor bestaanszekerheid creëren.

Er zijn doelgroepen die de gemeente nog onvoldoende bereikt. Zo blijkt uit het gemeentelijke cliëntervaringsonderzoek Minimaregelingen van 2022 dat ouderen met een laag inkomen relatief weinig gebruik maken van maatschappelijke organisaties, terwijl een deel van deze groep zeker gebaat is bij (financiële) ondersteuning. Dit komt overeen met de bevinding van de Nationale Ombudsman⁴⁰ dat ouderen relatief vaak geen gebruik maken van (financiële) voorzieningen. Dit zijn gemiste kansen, omdat er direct of indirect vaak toch organisaties of vrijwilligers betrokken zijn (denk bijvoorbeeld aan thuiszorg of mantelzorger). We moeten vooral gebruik maken van de kracht van de samenleving en de mensen die bij de doelgroep achter de voordeur komen.

We zijn ons tegelijkertijd bewust van de vele taken en werkdruk die maatschappelijke partners al ervaren, dit is gebleken uit gesprekken met verschillende maatschappelijke partijen. Ondanks de werkdruk, zien zij doorgaans wel dat een effectieve aanpak van bestaanszekerheid inzet vraagt van veel verschillende partijen. We zoeken dus naar de balans tussen het betrekken van de partners, zonder ze hierbij te overvragen. Deze balans denken we te vinden in ‘ambassadeurs bestaanszekerheid’, een aanspreekpunt bestaanszekerheid binnen de eigen organisatie die vanuit de gemeente gefaciliteerd wordt met informatie over de ontwikkelingen

³⁹Belangrijke factoren in de stress-sensitieve werkwijze zijn: ondersteuning, erkenning, wegnemen van tijdsdruk, controle geven, perspectief schetsen, bewegen en vertrouwen als basis.

⁴⁰Met te weinig genoeg nemen’ (2022). Nationale Ombudsman.

op dit thema. De ambassadeur zorgt er voor dat ondersteuningsmogelijkheden (bijvoorbeeld het Financieel Trefpunt of minimaregelingen) bekend zijn bij medewerkers of vrijwilligers van de eigen organisatie. Zo wordt bestaanszekerheid steeds meer verankerd in de maatschappij. Tegelijkertijd kunnen deze ambassadeurs ervaringen uit de praktijk (gebundeld) terugleggen bij de beleidsmedewerkers van de gemeente en hebben zij dus het directe korte lijntje met de gemeente.

Daarnaast zal er bij de jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor professionals in het Sociaal Domein continu aandacht zijn voor bestaanszekerheid en schulden, zodat het thema voor professionals in het Sociaal Domein blijft leven en actueel blijft. We kiezen bewust voor aansluiting bij een bestaande netwerkstructuur in plaats van een losstaande conferentie, zodat we de maatschappelijke partners (die ook druk zijn met veel andere thema's) niet overvragen, maar hen toch de kans te geven om zich mee te laten nemen op het gebied van bestaanszekerheid en schulden.

3. We zetten in op het signaleren van verborgen en stille armoede.

De gemeente Nunspeet heeft een deel van de minimahuishoudens goed in beeld. Dit gaat om de huishoudens met een Participatiewet-uitkering, huishoudens die alleen gebruik maken van de minimaregelingen of huishoudens die een schuldhulpverleningstraject volgen. Er is echter ook een groep die geen gebruik maakt van (gemeentelijke) voorzieningen, soms doordat zij niet bekend zijn met de ondersteuningsmogelijkheden.

Van de huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum heeft 12% inkomen uit arbeid, 9% een overige uitkering (bv. Ziektewetuitkering), 8% een arbeidsongeschiktheidsuitkering, 6% inkomen uit eigen bedrijf en 2% een werkloosheidsuitkering als voornaamste inkomensbron⁴¹. Ofwel, 37% heeft een inkomen dat géén pensioen (44%), bijstandsuitkering (17%) of onbekend inkomen (2%) betreft. Dit is de groep die voor de gemeente het minst zichtbaar is. Om deze groep te bereiken hebben we wederom de samenleving en onze maatschappelijke partners nodig.

“We moeten armoede en schulden bespreekbaar maken op de werkvloer. Doordat we het bespreekbaar maken, komen mensen erachter dat ze niet de enige zijn met financiële problemen en wordt het makkelijker om erover te praten..”

- een werkgever uit de gemeente Nunspeet.

Omdat een deel van deze groep werkende armen betreft, gaan we werkgevers faciliteren, zodat zij financiële problemen op de werkvloer kunnen herkennen, bespreken en waar nodig kunnen doorverwijzen naar ondersteuning. Werkgevers hebben een belangrijke signaleringsfunctie, omdat zij als eerste te maken krijgen met een loonbeslag van de werknemer met financiële problemen⁴². Om te peilen op welke manier de gemeente ondernemers kan ondersteunen, zijn we om tafel gegaan met een werkgever van een bedrijf met veel werknemers uit risicogroepen en die regelmatig te maken heeft met werknemers met schulden. De twee belangrijkste punten die tijdens door de werkgever zijn aangedragen zijn 1) het helpt werknemers enorm als armoede en schulden bespreekbaar wordt gemaakt op de werkvloer, de werkgever heeft hier zelf ook een grote rol in, al weten sommige werkgevers niet goed hoe

⁴¹ Armoedescan (CBS): www.dashboards.cbs.nl/v3/Armoedescan.

⁴² ‘Werken zonder armoede’ (2021). Sociaal-Economische Raad.

ze dit aan moeten pakken, en 2) blijf als gemeente continu communiceren over de ondersteuningsvoorzieningen. We gaan op zoek naar bedrijven die zich als ambassadeur voor een schuldenvrije werkvloer willen opwerpen. Zij kunnen dan andere ondernemers weer inspireren om financiële

problemen bij hun werknemers te signaleren en kunnen met elkaar meedenken als ze er zelf niet goed uitkomen. We gaan daarom ook goede voorbeelden delen (bijvoorbeeld hoe het gesprek op de werkvloer kan worden aangegaan over armoede) met andere ondernemers. We hebben hierbij wel het uitgangspunt dat we aansluiten bij bestaande structuren (zoals bedrijvenkringen en ondernemersverenigingen). Communicatie over dit thema zal, net als de andere onderdelen waar ondernemers raken aan het Sociaal Domein, meegenomen worden in de economische agenda van de gemeente Nunspeet.

**“Communiceer zo vaak dat het irritant wordt,
maar zodat ze niet meer om de boodschap heen kunnen.”**

- een werkgever uit de gemeente Nunspeet.

Daarnaast zijn er verschillende organisaties die contact hebben met de doelgroep die niet bij de gemeente in beeld is. Denk hierbij aan Stichting Verborgten Armoede Nunspeet, kerken, de moskee, welzijnspartijen en sportverenigingen. Zij staan midden in de samenleving en bereiken mensen op een andere manier dan de gemeente dit kan. We faciliteren dergelijke organisaties om ook door te geleiden naar beschikbare hulp en (inkomens)voorzieningen. Dat begint met elkaar goed weten te vinden en goede informatievoorziening over de mogelijkheden. We stemmen daarom periodiek af met deze partijen en halen zo tegelijkertijd op waar nog knelpunten in de aanpak van bestaanszekerheid en schulden zitten.

Perspectief

Preventie	Gerichte aanpak kinderarmoede	Betaalbare zorg	Gebruik van bestaande voorzieningen	Perspectief
Proactieve gemeente	Signaleren	Toegankelijke zorg	Laagdrempelig en begrijpelijk	Perspectief bij schulden
Gedragsaanpak	Ondersteunen (meedoen)		Betrekken maatschappelijk veld	Meedoen in de maatschappij
Omzien naar elkaar	Stimuleren (ontwikkelen)			Ondersteuning inkomen en werk

Bij de introductie van het hoofdstuk Betaalbare zorg benoemden we het al: perspectief. Om de negatieve cirkel te doorbreken is perspectief nodig. Schulden zijn immers niet altijd te voorkomen. Soms kunnen schulden je ook overkomen. Voor inwoners die met schuldenproblematiek te maken hebben, moet adequate hulpverlening beschikbaar zijn. Ook als deze schulden door verkeerde keuzes zijn ontstaan. Perspectief om uit de schulden te komen moet voor iedereen mogelijk zijn. Perspectief gaat ook over de volgende stap in je leven kunnen zetten, bijvoorbeeld naar participatie of werk: ofwel mee kunnen doen in de maatschappij en na kunnen denken over de dag van morgen. Inwoners die mee kunnen doen in de maatschappij worden veerkrachtiger en hebben een groter sociaal netwerk waar zij op terug kunnen vallen, zowel bij grote als kleine tegenslagen.

Perspectief bij schulden

Wat gaan we doen?

We zorgen dat iedereen die te maken heeft met schulden op een goede manier geholpen kan worden. Dit geldt zowel voor grote als kleine schulden. Hierbij zetten we in op het verbeteren van de mogelijkheden van schuldhulpverleningstrajecten, waarbij we tegelijkertijd de (financiële) risico's voor de gemeente zoveel mogelijk beperken.

Hoe gaan we dit doen?

1. We stimuleren het gebruik van saneringskredieten.

We gaan gebruik maken van het Waarborgfonds saneringskredieten om vaker gebruik te kunnen maken van saneringskredieten. Onze Minister voor Armoedebeleid, Carola Schouten, benoemt het Waarborgfonds als een effectieve aanpak die moet worden bevorderd. Het Waarborgfonds staat borg voor het terugbetalen van een saneringskrediet. Het saneringskrediet is een schuldregelingsnorm waarbij met een krediet (een percentage van) de totale schuld van de klant wordt afgekocht. Bij het schuldhulpverleningstraject wordt berekend hoeveel de klant van zijn budget kan betalen gedurende het 3-jarige traject. Dit bedrag bepaalt hoeveel de schuldeisers van hun openstaande vorderingen ontvangen.

Bij een saneringkrediet ontvangen de schuldeisers na een akkoord direct hun geld minus de rentekosten van het krediet. De gemeente betaalt per saneringskrediet een premie (1% van het totale bedrag). Een saneringskrediet zorgt voor verschillende voordelen. De inwoners is in een keer van zijn schuldeisers af en houdt maar een schuldeiser over, namelijk de gemeente, en de inwoner heeft direct minder stress en kan direct werken aan zijn toekomst. De schuldeiser heeft direct duidelijkheid en krijgt direct een bepaald bedrag wat hem kosten bespaart (incasso- en administratiekosten). De gemeente Zwolle is de kredietbank voor de gemeente Nunspeet. Nunspeet moet daarom voor het gebruik van het Waarborgfonds afspraken maken met de gemeente Zwolle. We onderzoeken de mogelijkheid om het maximum van € 5.000,- voor een saneringskrediet te verhogen naar € 25.000,-, zodat meer inwoners in aanmerking komen voor het saneringskrediet. Alle bruto kredieten die hoger zijn dan € 5.000 worden voorgelegd aan het Waarborgfonds. Dit is een eis van het Waarborgfonds zelf. Gaan deze niet akkoord dan wordt er alsnog schuldbemiddeling aangeboden aan de schuldeisers. We verwachten de kosten voor saneringskredieten te kunnen opvangen binnen de bestaande begroting schuldhulpverlening.

“Je raakt het overzicht van je schulden kwijt. De ene schuld leidt weer tot een andere schuld. Je weet op een gegeven moment niet meer welke schuld je het beste kunt betalen om allerlei verhogingen te voorkomen. Het helpt als er nog maar één schuldeiser zou zijn. Dat creëert overzicht en geeft rust waardoor je voorzichtig weer vooruit durft te kijken.”

- een inwoner met schulden uit de gemeente Nunspeet.

2. We sluiten aan bij het Schuldenknooppunt.

Het Schuldenknooppunt is een verzamelpunt van schulden waar organisaties zich (vooralsnog) vrijwillig voor kunnen melden. Schuldhulpverleners kunnen ook toegang krijgen tot dit knooppunt. Meldt een inwoner zich voor schuldhulpverlening? Dan kan de schuldhulpverlener aan alle aangesloten partijen direct een voorstel voor een betalingsregeling doen. Hierdoor weet de inwoner sneller waar hij aan toe is en heeft hij meer schuldenrust. Tegelijkertijd weten ook de schuldeisers sneller waar ze aan toe zijn. De ervaring leert dat veel schuldeisers bereid zijn om mee te werken bij een schuldregeling. Hiermee krijgt de schuldeiser doorgaans een groter deel van de schuld terug dan het geval waarin geen betalingsregeling tot stand komt.

In de huidige situatie kan het soms nog lang duren voordat een regeling tot stand komt, zeker als er veel verschillende schuldeisers zijn die allemaal akkoord dienen te gaan met de voorgestelde betalingsregeling (bij geen akkoord volgt een route in de Wettelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)). Met het schuldenknooppunt kan er dus veel sneller duidelijkheid worden gecreëerd en kan het schuldentraject ook sneller worden gestart. De gemeente Nunspeet wil daarom aansluiten bij het schuldenknooppunt en zal vervolgens ook (lokale) ondernemers stimuleren om zich aan te laten sluiten bij het knooppunt.

De gemeente betaalt jaarlijks een deelnamebedrag van € 1.500,- per jaar (en eenmalige aansluitingskosten), zodat gebruik kan worden gemaakt van de tool voor schuldhulpverleners waarmee betalingsregelingen kunnen worden voorgesteld. Hier zal budget voor moeten worden vrijgemaakt. Organisaties betalen zelf geen kosten voor deelname aan het knooppunt.

3. We gaan gebruik maken van de Verwijsindex schuldverlening (VISH).

Gemeenten zijn door de Minister voor Armoedebelief opgeroepen om (gratis) gebruik te maken van de Verwijsindex schuldverlening. VISH draagt bij aan een compleet en actueel beeld van schulden en creëert een goede informatiepositie voor alle betrokkenen en voorkomt onnodige toename van schulden. Met VISH kunnen deurwaarders toetsen of personen zich in een schuldverleningstraject bevinden. Door deurwaarders vroegtijdig te informeren over de schuldpositie van de inwoner kan communicatie over nieuwe schulden en daaruit voortvloeiende afspraken verlopen via de schuldverlener. Er kan bijvoorbeeld besloten worden invorderingsmaatregelen tijdelijk stop te zetten. Hierdoor ontstaan er geen nieuwe kosten en wordt de kans van slagen van een schuldregeling vergroot.

4. We blijven meedoen met het project 'Schuldinaanpak Rechtbank Gelderland'.

Komende jaren gaan we door met het project 'Schuldinaanpak rechtbank Gelderland' dat in maart 2022 van start is gegaan in het kader van de schuldverlening (zie Startnotitie). Nunspeet heeft zich aangesloten bij dit project en denkt mee over de opzet en uitvoering. De essentie van het project is dat de rechtbank de inwoner bij rechtszaken m.b.t. schulden vraagt of hij hulp bij schulden wil. Als dit het geval is gaat een schuldfunctionaris van de rechtbank het gesprek met de inwoner aan en zorgt voor een goede overdracht naar de schuldverlener in de woongemeente van de inwoner.

Meedoen in de maatschappij

Wat gaan we doen?

We willen dat iedereen, ook inwoners met een laag inkomen, mee kan doen in de maatschappij. De gemeente biedt hiervoor verschillende inkomensvoorzieningen. Deze zijn echter vaak afhankelijk van een harde inkomensgrens. Door de huidige inflatie merken we steeds vaker dat huishoudens met een middeninkomen moeilijker rondkomen en beslissingen moeten nemen waardoor zij niet volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Zij vallen soms net buiten de bestaande regelingen, omdat zij een te hoog inkomen hebben, terwijl zij vaak vast zitten aan lasten die zij waarop zij niet zomaar kunnen bezuinigen. Ook deze gezinnen willen we, waar mogelijk, ondersteunen.

Hoe gaan we dit doen?

1. We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij het Volwassenfonds Sport en Cultuur.

Het Volwassenfonds Sport en Cultuur (VFSC) werkt volgens dezelfde principes als het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC). Zij hebben geen harde inkomensvoorwaarden, maar zijn beschikbaar voor iedereen die, om wat voor reden dan ook, niet in staat is om zelf de contributie voor sport- of muziekverenigingen te betalen. De aanmelding verloopt ook

hier, net zoals bij het JFSC, via intermediairs die de aanvraag voor de inwoner indienen, waarop vervolgens het VFSC een besluit neemt op de aanvraag. Met de toevoeging van het VFSC voorkomen we sociale uitsluiting van gezinnen die geen gebruik kunnen maken van de bestaande voorzieningen en kunnen we de armoedeval een beetje dempen (er is geen harde inkomensgrens). We verwachten in eerste instantie een bedrag van € 5.000,-- nodig te hebben voor de inzet van het VFSC. Dit bedrag wordt alleen voor inwoners uit de gemeente Nunspeet aangewend.

2. We schrappen de uitsluitingsgrond voor deelname aan de minimaregelingen voor inwoners die wonen in een inrichting.

De term inrichting is een term die uit de Participatiewet komt. Hiermee worden woonvormen bedoeld waarbij inwoners (vaak in een instelling op indicatie) zorg krijgen en een huurcontract hebben waarin ook de zorg is inbegrepen⁴³. Deze inwoners krijgen, wanneer zij een bijstandsuitkering zouden krijgen, bijstand naar de zogenoemde inrichtingsnorm⁴⁴. Sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 zijn deze inwoners uitgesloten van deelname aan de bijdrage sport en cultuur en het gebruik van de collectieve zorgverzekering via de gemeente (gemeentepolis)⁴⁵. De centrale gedachte hierbij was dat deze inwoners activiteiten krijgen aangeboden vanuit de instelling. We zien echter steeds meer dat (in ieder geval een deel van) deze groep ook bij reguliere activiteiten wil en kan meedoen. In het kader van een inclusieve samenleving is het dan ook passend om deze inwoners te faciliteren om bij reguliere sport- en cultuuractiviteiten aan te sluiten. Daarnaast maken ook deze inwoners zorgkosten die niet vanuit de instelling worden gedekt. Denk hierbij aan kosten voor fysiotherapie, een bril of tandartskosten. We schaffen daarom de uitsluiting van deelname aan de minimaregelingen voor inwoners in een instelling af per 1 januari 2024. Hiervoor is een aanpassing van de beleidsregels minimaregelingen en de beleidsregels collectieve zorgverzekering nodig. Deze zullen door het college middels een separaat besluit worden gewijzigd.

Er zijn geen exacte cijfers beschikbaar over het verwachte aantal extra gebruikers door het afschaffen van deze uitsluitingsgrond, omdat het recht mede afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de inwoner. We schatten dat voor zowel de bijdrage sport en cultuur als de collectieve zorgverzekering 50 extra personen gebruik zullen maken van de regeling. Dit komt neer op een extra kostenpost van € 7.500,-- (als de bijdrage sport en cultuur niet wordt verhoogd en € 150,-- per jaar blijft) of € 12.500,-- (als de bijdrage sport en cultuur wordt verhoogd naar € 250,-- per jaar) voor de bijdrage sport en cultuur. En € 20.000,--⁴⁶ aan bijdragen in de collectieve zorgverzekering. We verwachten hiermee een toename in het aantal aanvragen (50 per jaar, beide regelingen kunnen met één aanvraag tegelijk worden aangevraagd. Dit vraagt om uitbreiding van 0,1 FTE⁴⁷, ofwel € 7.000,-- per jaar.

⁴³ Denk hierbij aan bewoners die Beschermd Wonen bij Woonzorgnet of Philadelphia.

⁴⁴ Dit is de bijstandsnorm zoals bedoeld in artikel 23 van de Participatiewet.

⁴⁵ Mensen wonend in een instelling zijn ook uitgesloten van het recht op de bijdrage afvalstoffenheffing voor minima, maar deze belasting wordt in principe in zijn geheel gedragen door de verhurende zorginstelling.

⁴⁶ We rekenen met een gemiddelde gemeentelijke bijdrage van € 33,33 per maand, omdat niet iedereen de duurste zorgpolis (van € 40,-- per maand) zal afnemen.

⁴⁷ Gebaseerd op behandelen van 50 aanvragen per jaar, administratieve verwerking, bezwaar/beroep en informatievoorziening aan inwoners en maatschappelijke partners.

Ondersteuning inkomen en werk

Wat gaan we doen?

We bieden passende inkomensondersteuning aan inwoners met een laag inkomen en ondersteunen hen met het vinden (en behouden) van werk.

1. We gaan de positie van het Financieel Trefpunt verstevigen en we gaan het aanbod van de inloopuren van het Financieel Trefpunt uitbreiden.

Sinds september 2021 kent de gemeente het Financieel Trefpunt Nunspeet in de Veluvine. Hier kunnen inwoners terecht met allerlei vragen (groot en klein) rondom financiën. In het Trefpunt werken verschillende maatschappelijke partijen samen om zo de inwoner snel, adequaat, en waar mogelijk integraal, verder te kunnen helpen. Eind 2022 is besloten om het Financieel Trefpunt Nunspeet structureel voort te zetten op basis van een positieve evaluatie. In april 2023 is de pilot Financieel Trefpunt Elspeet gestart. Op basis van de evaluatie van het Financieel Trefpunt Elspeet eind 2023 zal bepaald worden of deze structureel wordt voortgezet en of er ook gestart zal worden met een pilot Financieel Trefpunt in Hulshorst en/of Vierhouten. Daarnaast zal er een pilot van het Financieel Trefpunt Nunspeet in de avond georganiseerd worden. Hiermee kunnen we werkende inwoners tegemoet komen. Op basis van deze evaluatie zal er bepaald worden of deze structureel wordt voortgezet en of er ook gestart zal worden met een pilot in de avond in de kleinere kernen.

Naast de uitbreiding van het Financieel Trefpunt mogelijkheden voor de inwoners zal er onderzocht worden of we meer specifieke taken en/of cursussen kunnen beleggen bij het Financieel Trefpunt. Zo kan er incidenteel een langer inloopmoment worden georganiseerd dat in het teken staat van een bepaald thema/onderwerp. Denk hierbij aan een themabijeenkomst voor jongeren die (bijna) 18 worden of een (individuele) afspraak waarbij iemand van het Financieel Trefpunt de gehele financiële situatie met een inwoner doorloopt om te kijken of er (financiële) voordelen niet benut worden.

Als laatste willen we, om de signaleringsfunctie van het Financieel Trefpunt beter te benutten, structureel een overlegmoment tussen de gemeente en de coördinator van het Financieel Trefpunt plaats laten vinden.

2. We maken een woonkostentoeslag (bijzondere bijstand) mogelijk voor jongeren tot 23 jaar.

Voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar gelden er vanuit de Wet op de huurtoeslag andere voorwaarden. De normhuur waarmee zij in aanmerking komen voor huurtoeslag (€ 452,20 in 2023) is voor hen lager dan voor personen van 23 jaar of ouder (€ 808,06 in 2023). Hebben deze jongeren een huur die boven de normhuur ligt? Dan komen zij in zijn geheel niet in aanmerking voor huurtoeslag. Er zijn echter praktijkvoorbeelden in de gemeente Nunspeet waarbij dit tot problemen leidt, denk bijvoorbeeld aan situaties waarin ouders overlijden en jongeren met de woning overblijven of situaties waarbij iemand vanuit een begeleide woonvorm de stap wil maken naar zelfstandig wonen, maar waarbij, vanwege de woningnood, geen huizen onder de huurnorm beschikbaar zijn. Hierdoor kan de ontwikkeling van deze jongeren worden belemmerd, doordat zij bijvoorbeeld hun studie moeten stoppen om de huur te kunnen betalen. Deze voorbeelden zijn gelukkig zeldzaam in onze gemeente, maar hebben wel een enorme impact op deze jongeren. Om deze situaties te voorkomen maken we het mogelijk dat de gemeente via de bijzondere bijstand een woonkosten-

toeslag kan verstrekken die gelijk is aan de norm die zou gelden in het geval dat deze jongeren al wél 23 jaar oud zouden zijn. We verwachten, doordat het gebruik laag zal zijn, maximaal € 5.000,--⁴⁸ aan kosten te maken voor dit onderdeel. Om deze wijziging door te kunnen voeren zullen de beleidsregels bijzondere bijstand moeten worden aangepast. Hierover zal het college een los besluit nemen.

3. We stimuleren ontwikkeling van werkenden en werkzoekenden en maken hierbij gebruik van voorzieningen die beschikbaar zijn in de arbeidsmarktregio.

We maken hiervoor gebruik van bestaande voorzieningen in de arbeidsmarktregio, zoals het platform Groei Vooruit⁴⁹. Groei Vooruit richt zich op (gratis) loopbaancoaching, bijscholing, omscholing en eerste hulp bij (dreigend) baanverlies. We passen onze gemeentelijke website aan en zorgen dat informatie over ontwikkeling op de werkvloer en hulp bij dreigend baanverlies goed is te vinden. We willen hiermee onnodige instroom in de bijstand voorkomen. Tegelijkertijd maken we gebruik van de voorzieningen in de arbeidsmarktregio om inwoners met een bijstandsuitkering verder te helpen op het gebied van werk (en participatie). Vaak beginnen deze mensen niet met hun droombaan vanuit een uitkering. Groei Vooruit kan echter wel helpen om stappen op de werkvloer te zetten en om zo uiteindelijk toch een stap te kunnen maken naar een functie die hen meer aanspreekt. Met deze mensen maakt de consulent werk en inkomen een plan van aanpak wanneer zij nog bijstandsgerechtigd zijn, dat zich niet alleen op het hier en nu richt, maar dat ook toekomstperspectief biedt. Dit vergroot de kans op een duurzame werkhervatting na een periode van werkloosheid⁵⁰.

4. We ondersteunen inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar werk óf participatie.

We willen inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen om weer aan het werk te kunnen. Daarbij zetten we in op duurzame uitstroom naar werk. Dit doen we met bestaande trajecten (via bijvoorbeeld Inclusief Groep, psychosociale ondersteuning, proefplaatsingen, loonkostensubsidies, jobcoaching op de werkvloer, benodigde trainingen/cursussen, etc.). Voor veel mensen zijn deze trajecten echter onvoldoende om de stap naar arbeid te kunnen zetten. Daarom kijken we ook naar nieuwe ondersteuningsmogelijkheden zoals IPS-trajecten (trajecten waarbij werk wordt gecombineerd met een Ggz-traject). De doelgroep bijstandsgerechtigden is de afgelopen jaren veranderd. De problematiek is complexer en er is meer zorgproblematiek⁵¹. Voor een deel van deze groep is betaald werk niet haalbaar of is betaald werk pas haalbaar na langdurige ondersteuning. We realiseren ons dat we ons daarom niet alleen op ondersteuning naar betaalbare arbeid moeten richten, maar ook op ondersteuning naar participatie in de samenleving (op allerlei verschillende manieren). We maken hierbij zo veel mogelijk gebruik van de samenleving en onze maatschappelijke partners die o.a. (arbeidsmatige) dagbesteding, vrijwilligerswerk of deelname aan het lokale verenigingsleven faciliteren. Ook dit is volwaardig meedoen in de maatschappij.

⁴⁸ Gebaseerd op kosten bijzondere bijstand zoals deze nu al in de vorm van maatwerk wordt toegepast.

⁴⁹ www.groeivooruit.nl

⁵⁰ 'Werken zonder armoede' (2021). Sociaal-Economische Raad.

⁵¹ Met de invoering van de Participatiewet bedienen gemeenten ook inwoners die voorheen een Wajonguitkering ontvingen via het UWV. Dit is een trend die zich de komende decennia zal voortzetten.

Evaluatie uitvoeringsplan

Indicatoren

We realiseren ons dat we met het beleidsplan sociaal domein in een overgangsfase zitten. In het beleidsplan sociaal domein zijn namelijk sociaal domein brede doelstellingen geformuleerd, terwijl de door de raad vastgestelde KPI's hier nog niet op zijn aangepast. We willen de nieuwe indicatoren gezamenlijk met de raads werkgroep indicatoren herijken, zodat de indicatoren integraal aansluiten bij het monitoren van de doelstellingen van het beleidsplan sociaal domein (waaraan dit uitvoeringsplan moet bijdragen). Helaas is de werkgroep nog niet zo ver om deze herijkte indicatoren vast te stellen. Daarom wordt in dit uitvoeringsplan vooralsnog uitgegaan van de KPI's zoals deze in het verleden door de raad zijn vastgesteld. Wel nemen we hierin een voorzichtig schot voor de boeg door het aantal unieke gebruikers op te nemen (mede op verzoek van de raad) en daarnaast te kijken naar het aantal unieke inwoners van 60 jaar of ouder dat gebruik maakt van minimaregelingen, individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand. We hebben speciale aandacht voor de doelgroep ouderen, omdat een groot deel van de lage inkomens AOW-gerechtigden zijn. We kiezen voor 60 jaar en ouder, omdat dit aansluit bij de levensfasen zoals deze gedefinieerd zijn in het beleidsplan sociaal domein.

We monitoren dit uitvoeringsplan dus aan de hand van de volgende indicatoren:

1. Het aantal meldingen schuldhelpverlening
2. Het aantal inwoners met een schuldregeling
3. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering
4. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering, langer dan 3 jaar
5. Het aantal inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum dat gebruik maakt van één of meerdere minimaregelingen
6. Het aantal unieke gebruikers van de minimaregelingen (bijdrage sport en cultuur, bijdrage gemeentelijke belastingen, collectieve zorgverzekering, individuele inkomens-toeslag en bijzondere bijstand)
7. Het aantal unieke gebruik van de minimaregelingen (bijdrage sport en cultuur, bijdrage gemeentelijke belastingen, collectieve zorgverzekering, individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand) van 60 jaar of ouder

Planning en betrekken gemeenteraad

We zetten er op in om het gros van de actielijnen in 2024 in praktijk te hebben gebracht. We stellen daarom voor om in het eerste kwartaal 2025 een voortgangsmemo bij de raad voor te leggen waarin beschreven wordt welke acties zijn uitgevoerd en welke knelpunten er nog zijn. In deze voortgangsmemo nemen we ook de cijfers mee met betrekking tot de gestelde indicatoren (of eventueel de hiervoor genoemde herijkte indicatoren), ook al zullen sommige effecten dan nog niet terug te zien zijn in de cijfers. We willen zo de raad meenemen in de ontwikkelingen rondom bestaanszekerheid en schulden.

In het tweede kwartaal 2027 leggen we de raad een evaluatie van het uitvoeringsplan voor, waarin we terugkijken op het uitvoeringsplan en de uitwerking op de verschillende geformuleerde doelstellingen. Na deze evaluatie kan het beleid rondom bestaanszekerheid en schulden worden herijkt.

Financieel kader

In dit financieel kader maken we onderscheid tussen kosten die toenemen als gevolg van maatschappelijke (landelijke) ontwikkelingen, ofwel autonome kostengroei, en kosten die toenemen als gevolg van de uitvoering van het uitvoeringsplan bestaanszekerheid en schulden, ofwel kosten als gevolg van nieuw beleid. In tabel 4 wordt een voorstel gedaan voor de begroting 2024, hierin is ook het verschil aangeduid tussen autonome kostengroei en kosten van nieuw beleid. We verwachten in 2024 in totaal meerkosten van € 525.968, waarvan € 321.604 autonome kostengroei en € 204.364 kosten als gevolg van nieuw beleid betreft. Per onderdeel wordt de begroting nog toegelicht.

Autonome kostengroei bestaanszekerheid

De toelichting op de autonome kostengroei is meegenomen in de Financiële Verkenning 2024 - 2027. Voor de inhoudelijke toelichting op de autonome groei verwijzen we daarom naar de financiële verkenning. Wel benoemen we graag nog de twee belangrijkste argumenten van deze autonome kostengroei (dit betreft dus kosten die ongeacht nieuwe beleid op ons afkomen door externe omstandigheden):

1. Het kabinet heeft per 1 januari 2023 het wettelijke minimumloon (WML) doen stijgen met 10,15%. Omdat het WML is gekoppeld aan de bijstandsnormen stijgen de bijstandsnormen. De gemeentelijke inkomensregelingen zijn dan weer ingeënt op de bijstandsnormen. Zo werkt een stijging van het WML indirect door op de inkomensgrens van de gemeentelijke regelingen. Voor inwoners die een inkomen op het WML hebben, maakt dit geen verschil. Voor inwoners die bijvoorbeeld part-time werken, ZZP werk doen, bepaalde arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, etc., kan dit echter wel betekenen dat zij door deze verhoogde grens in aanmerking komen. De verhoging van het WML betekent dus dat er per saldo meer mensen in aanmerking komen voor de gemeentelijke inkomensregelingen, wat meer kosten met zich mee brengt.
2. Er is een landelijke trend van toenemende kosten van bijzondere bijstand. Deze toename zit vooral in de stijging van bewindvoeringskosten doordat er meer mensen onder bewind worden gesteld door de rechter. Doordat dit kosten betreft die de inwoner niet kan ontkomen, wordt het beroep op bijzondere bijstand van inwoners met een laag inkomen (het zijn noodzakelijke kosten) hoger. Gemeenten kunnen niet om deze kosten heen.

Onderstaande tabel is ook opgenomen in de financiële verkenning en geeft de verwachte ontwikkeling van autonome kosten bijzondere bijstand van 2024 tot en met 2027 aan ten opzichte van 2023 aan. In de tabel is terug te zien dat in 2024 op verschillende regelingen een stijging wordt verwacht a.g.v. de verhoging van het WML. Daarnaast verwachten we bij de kosten bijzondere bijstand jaarlijks een toename van de kosten a.g.v. het toenemend aantal onder bewindstellingen.

Tabel 3: begroting autonome kostengroei bijzondere bijstand t.o.v. 2023

	2024	2025	2026	2027
Bijzondere bijstand	€ 260.718	€ 270.718	€ 280.718	€ 290.718
Bijdrage sport en cultuur	€ 20.886	€ 20.886	€ 20.886	€ 20.886
Bijdrage gemeentelijke afvalstoffenheffing	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Individuele inkomenstoeslag	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500
Studietoeslag	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Collectieve zorgverzekering	€ 15.500	€ 15.500	€ 15.500	€ 15.500
Totaal verwachte meerkosten bijzondere bijstand t.o.v. 2023	€ 321.000	€ 331.000	€ 341.000	€ 351.000

Het minimabeleid is onderdeel van Taakveld 1.3. Een eventueel tekort kon worden opgevangen binnen de BUIG-middelen die ook onder TV 1.3 vallen. Met het wegvallen van dit overschot (op de Noord-Veluwe was een relatief lage bijstandsdichtheid. Hierdoor blijft er t.o.v. andere gemeenten een meer 'vaste kern' over in de bijstand die niet of moeilijker naar werk zijn te begeleiden en blijft er zodoende relatief minder over van het macrobudget (BUIG) voor dit type gemeente), kan de overschrijding op minimabeleid niet meer worden opgevangen binnen TV 1.3 zonder begrotingswijziging.

Nieuw beleid uitvoeringsplan 2024

In onderstaande tabel wordt een voorstel voor de begroting 2024 gedaan. Hierin wordt als gevolg van nieuw beleid structureel een extra bedrag van € 204.364,-- noodzakelijk geacht om het uitvoeringsplan te kunnen uitvoeren. De raad zal in oktober 2023 besluiten over de aanvragen nieuw beleid van 2024 en verder. Hierin wordt ook het bedrag van € 204.364,-- aan de raad voorgelegd. In onderstaande begroting willen we inzichtelijk maken hoe er tot een totaal bedrag van € 204.364,-- is gekomen, zodat de raad zicht heeft op de verschillende kosten die per onderdeel verwacht worden (laatste kolom). Dit is in feite de bundeling van de bedragen zoals deze ook bij de actielijnen benoemd zijn.

Tabel 4: Kostenbegroting bestaanszekerheid en schulden 2023 en 2024 e.v.

Onderdeel	Begroting 2023		Voorstel begroting 2024 e.v.		Benodigde extra dekking		Waarvan niet a.g.v. nieuw beleid	A.g.v. nieuw beleid
Collectieve zorgverzekering	€ 135.000		€ 170.500		€ 35.500		€ 15.500	€ 20.000 ⁵²
Minimabeleid	€ 562.282		€ 1.046.750		€ 484.468		€ 306.104	€ 178.364
Bijzondere bijstand		€ 192.282		€ 458.000		€ 265.718	€ 260.718	€ 5.000 ⁵³
Bijdrage sport en cultuur		€ 160.000		€ 229.750		€ 69.750	€ 20.886	€ 48.864 ⁵⁴
Bijdrage gemeentelijke afvalstoffenheffing		€ 80.000		€ 88.000		€ 8.000	€ 8.000	€ -
Individuele inkomens toeslag		€ 115.000		€ 126.500		€ 11.500	€ 11.500	€ -
Studietoelage		€ -		€ 5.000		€ 5.000	€ 5.000	€ -
Jeugdfonds Sport en Cultuur		€ 15.000		€ 15.000		€ -	€ -	€ -
Volwassenfonds Sport en Cultuur		€ -		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000
Eigen risico regeling		€ -		€ 52.500		€ 52.500		€ 52.500
Stichting Leergeld		€ -		€ 25.000		€ 25.000		€ 25.000
Overig werkbudget*		€ -		€ 42.000		€ 42.000		€ 42.000
Schuldhelpverlening	€ 65.239		€ 71.239	€ 65.239	€ 6.000		€ -	€ 6.000
Deelname schuldenknooppunt		€ -		€ 1.500		€ 1.500		€ 1.500
Laagdrempelige budgetcoaching		€ -		€ 4.500		€ 4.500		€ 4.500
Totaal	€ 762.521		€ 1.288.489		€ 525.968		€ 321.604	€ 204.364

* het werkbudget is in de volgende tabel verder uitgesplitst.

⁵² Hoger gebruik door het schrappen van de uitsluiting van inwoners wonend in een inrichting.

⁵³ Uitvoeren van de woonkostentoeslag in de leeftijdsgroep 18 tot 23 jaar.

⁵⁴ Verhogen bijdrage sport en cultuur plus effect extra gebruik door verhoging inkomensgrens (WML).

Een aantal kosten zijn op de begroting gebundeld in een overig werkbudget onder het minima-beleid. Het werkbudget als volgt uitgesplitst:

Tabel 5: Overig werkbudget minimabeleid

Onderdeel overig werkbudget (onder minimabeleid)	Kosten
Ontwikkelen en up-to-date houden informatie materiaal	€ 2.500
Check taalniveau B1	€ 2.500
Online campagne voorzieningen / Financieel Trefpunt	€ 10.000
Trainingen inwoners financiën	€ 10.000
Inwonerparticipatie	€ 12.000
Onvoorziene kosten	€ 5.000
Totaal	€ 42.000

Dekking

De dekking voor de kosten van de autonome kostengroei is meegenomen in de financiële ver-kenning. De kosten als gevolg van nieuw beleid (laatste kolom) worden meegenomen bij de reguliere aanvraagroute voor nieuw beleid.

Met het raadsbesluit van 22 december 2022 (motie scenario's energietoeslag) heeft de raad besloten om een bedrag van € 270.000,-- beschikbaar te stellen voor een ophoging van de inkomensgrens van de energietoeslag in 2023 en om in de jaren 2023 en 2024 respectieve-lijk een bedrag van € 30.000,-- en € 95.000,-- (in totaal € 125.000,--) beschikbaar te stellen voor de aanpak bestaans-zekerheid en schulden. Dit bedrag van € 125.000,-- is beschikbaar gesteld onder voorbehoud van bespreking van het uitvoeringsplan bestaanszekerheid en schulden. Op basis van deze bespreking maakt de raad een definitieve keuze omtrent dit bedrag en kan eventueel van dit bedrag worden afgeweken.

Er wordt voorgesteld de incidentele € 30.000,-- in 2023 aan te wenden voor het opstarten van Stichting Leergeld (€ 25.000,--) en het Volwassenfonds Sport en Cultuur (€ 5.000,--), zodat hier in 2023 al mee gestart kan worden.

Daarnaast wordt voorgesteld de incidentele € 95.000,-- in 2024 in mindering te brengen op de structurele aanvraag nieuw beleid in 2024. Dat betekent dat de aanvraag nieuw beleid in 2024 uitkomt op € 205.000,-- - € 95.000,-- = € 110.000,-- en vanaf 2025 en verder op € 205.000,-- per jaar.

